

Braşovai Lapok

Ára 5 lej

Szerda
1932 * január 20

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

15. szám
XXXVIII. évtolyam

Ára 5 lej

Engedékenységre kényszerülnek a franciák

Egyre valószínűbbé válik a lausannei konferencia elhalasztása
Hitler olaszországi és magyarországi útja

London, január 18.

Minden jel arra mutat, hogy a jóvátéti kérdésben hamarosan erőteljes fordulat várható, amit az angol politika készített elő s valószínűleg érvényesíteni is fog.

Az Economica című igen tekintélyes angol közgazdasági lap arról számol be, hogy az angol kormány az elmérgesedés előtt álló jóvátéti kérdés kielégítő rendezésére új formát talált, amit már javaslatként közölt a londoni párisi követ, aki nyomban tudomására hozta azt Laval francia miniszterelnöknek. Szóval a francia kormány jelen pillanatban már tisztában van azzal, hogy Anglia milyen értelemben hajlandó hozzájárulni a jóvátéti kérdés olyan megoldásához, amely a német érdekek szemelődött tartásával Franciaország szempontjaiból is elfogadható helyzetet teremti.

Az új angol javaslat rövid lényege az, hogy a jóvátételeket az egész vonalon törölni kell, ezzel szemben azonban az Amerikával szemben fennálló háborús adósságokat ne egyedül Franciaország viselje, hanem az összes érdekelt európai országok.

Ez a megoldás Németországot és Franciaországot egyaránt kielégítheti, másrészt Amerika szempontjából is elfogadható.

Franciaország lassan meghátrál

Nem lehetetlen, hogy az angol javaslat hatása érzik már is Párisban. A hivatalos körök megnyilatkozásai és az ezek nyomán keletkezett sajtókörös azt árulják el, hogy

a francia kormány kénytelen meghátrálni a német állásfoglalás előtt és hajlandónak mutatkozik a komoly engedelményekre.

Egyelőre természetesen nem beszélhet még a jóvátételek törlesztéséről s tovább sürgeti a jóvátéti konferencia elhalasztását is, de már elfogad olyan közvetítő formákat, amelyek mellett Németország lélekzethez juthat s egyben komolyan szó lehet a hadisarc kérdések végleges rendezéséről is.

A félhivatalosnak tekinthető francia sajtó értesülései szerint

a francia kormány kérni fogja a lausannei konferencia öt-hat hónappal való elhalasztását.

Tekintettel azonban arra, hogy az elhalasztással egyidejűleg bizonyos sürgős kérdéseket föltétlenül el kell intézni, többek között a német moratórium kérdését is, hozzájárul ahhoz, hogy január 25-én Lausanneban összeüljön a konferencia, amely 4-5 napi tanácskozás és a sürgős ügyek elintézése után a jóvátéti kérdés végleges rendezését elhalasztja, illetve a jóvátéti konferenciát öt-hat hónappal elnapolja. Ugyanakkor a konferencián résztvevő államok közösen intézzenek jegyzéket az Egyesült Államokhoz a háborús adósságok rendezésének az ügyével kapcsolatban.

Igy irnak a francia lapok. Valószínűnek látszik, hogy az Amerikához intézendő jegyzék már a londoni javaslat értelmében készül el.

Az Observer figyelmezteti a francia kormányt, hogy az amerikai közvélemény rendkívüli idegességgel figyel minden olyan jelenséget, amelyből a háborús adósságok elengedése, vagy ennek következtetésére követhető.

mánynak nem szabad ezt figyelmen kívül hagynia, amikor a jóvátéti kérdéssel e lényegileg összefüggő probléma rendezésére gondol.

Mussolini szózata

London, január 18.

A Sunday Dispatch című angol lap nagy cikket közöl Mussolini tollából a gazdasági válság leküzdéséről. Szerinte a világválság elérte azt a pontot, amikor a sürgős és hathatós orvoslás már nem várható tovább magára. A magas vámfalak, a háborús adósságok és a jóvátétel kényszerzubbonyba zárták a világkereskedelmet, Franciaország és Amerika a világ aranykészletének

75 százaléka felett rendelkeznek. A kereskedelmi szerződések értéktelenné váltak s hamarosan az egész világ felett dühni fog a gazdasági háború. Ezt nem szabad megengedni.

Végül megállapítja Mussolini, hogy a világ államférfiainak kell összeülni s megegyezni őszintén és szépen, hogy véget lehessen vetni a gazdasági háborúnak. Különösen az aranykérdést kell sürgősen elintézni, mert a gazdasági válság megoldhatatlan, amíg Franciaország és Amerika aranymonopóliumot élveznek. Le kell rombolni az összes vámhatárokat, hogy a világkereskedelem fellendülhessen és az államok áruban is teljesíthessék fizetéseiket.

A jóvátétel politikai zsarolás

A Times legfrissebb számának jelentése szerint a lausannei konferencia elhalasztásának gondolata az angol politikai életben is hódítani kezd. Valószínű, hogy ez a hirtelen irányváltozás az új javaslatl van összefüggésben, amit az angol kormány dolgozott ki s amit a legújabb jelentések szerint MacDonald már hivatalos formában is eljuttatott Laval francia miniszterelnökhez. Erről az új javaslatról, amely hivatalos volna az alapokra fektetni a jóvátéti kérdés elintézésének nehéz problémáját, "öntebb már megemlékeztünk.

A Times egyébként más okokat, vagy inkább ürügyeket is lát a jóvátéti konferencia elhalasztására. Franciaország parlamenti választások előtt áll, Németország pedig elnökválasztás előtt. Mindkét politikai aktus olyan eltolódásokat hozhat a két legközvetlenebbül érdekelt ország belső életében, hogy az eredmények bevétele hasznos és indokoltnak

Herriot sem hallgat

Az angol politikus erőteljes nyilatkozatával szemben azonban ott áll francia részről Herriot volt francia miniszterelnök hasonlóan erőteljes nyilatkozata. — Herriot ismételtelen kijelenti, hogy sem a francia, sem az európai közvélemény nem bocsáthatja meg Brüning vakmerő fellépését.

Franciaország nem mondhat le a jóvátéti fizetésekről, mert ezzel értéktelenné teszi mindazokat az eredményeket, amiket a világháborúban véraldozat árán szerzett meg. Brüning nem tett jó szolgálatot a kibékülés szellemének. Ilyen alapon nem lehet kibékülésről szó, hiszen, ha a német követelés eredményes lesz, a békeszerződések papírrongyokká válnak. Franciaország semmilyen körülmények között nem hátrálhat meg.

A francia nép, — folytatja Herriot —, fényes bizonyítékát adta kibékülési szán-

lászuk.

A hivatalos angol álláspont, amelynek világosan közvetítő célzata van, nem jelenti azt, mintha az angol közvélemény a jóvátéti kérdés lényegére vonatkozólag megváltoztatta volna álláspontját. Beszédesebb dokumentum erre Sir Ernest neves politikusnak legutóbbi nyilatkozata, amelyben

a jóvátéti közönséges politikai zsarolásnak minősíti.

Évekig konferenciáztak ebben a kérdésben, — mondja Sir Ernest, — s ezek a konferenciák tulajdonképpen nem szolgáltattak egyebet, mint ostoba politikusok presztizsövédményét. És most még mindig folytatni akarják ezt a piszmogást, nem törődve azzal, hogy esetleg végleges romlásba kergetik Európát, sőt az egész világot.

Sir Ernest nyilatkozata politikai körökben erős feltűnést keltett.

dékának akkor, amikor a Rajna-vidéket idő előtt kiűrtette. Ezért a nemeslelkűségéért most köszönet helyett inzultusban részesült Németország részéről.

HITLER MAGYARORSZÁGON
KÉSZÜLT RÓMÁBA
KÉSZÜLT

A berlini lapok rendkívül érdekes hírt közölnek. Értesülésük szerint a nemzeti szocialisták vezére, Hitler, utlevelet váltott. Rómába készül, ahol Mussolinivel találkozik.

Hitler utlevele Magyarországra is szól, amiből arra következtethetünk, hogy útjában Magyarországot is meglátogatni készül.

Növeli a hír érdekességét az is, hogy Hitler olaszországi útjában Epp tábornok, a szélső jobboldali pártok kiszemelt elnökjelöltje is kíséri fogja.

Ghica külügyminiszter utazása

Először Prágában, majd Párisban, végül
Gentben folytat tanácskozásokat

Bukarest, január 18.

Ghica román külügyminiszter vasárnap délután öt órakor elutazott Prága felé. Kíséretében ment Künz-Jizersky bukkaresti csehszlovák követ is. Ghica három napig marad Prágában, ahol kimerítő tárgyalásokat folytat Benes külügyminiszterrel.

A prágai tárgyalások befejezése után a román külügyminiszter Párisba utazik, majd innen megy tovább a montreuxi kisanant konferenciára. Ennek a befejezése után viszont Genfbe utazik, ahol a leszerelési konferencián képviseli Romániát. Távollétében a külügyminiszteri helyettes Jorga miniszterelnök lesz.

A NAGY POLITIKA

Egy — kettő helyett

Nagyon kellemetlen a beláthatatlan tömeg. Szorongó érzés fogja el az embert, mikor vele szemben olyan tömegek állanak, amelyek fekete masszaként hullámszerűen és szemnek végtelenek. Még akkor is kellemetlen, ha a tömeg barátságos és szimpatizálóan tüntet, hát még mennyire ijesztő, mikor ez a „beláthatatlan tömeg” fenyegetőzik. A legdesztruktívabb újsg sem állíthatja, hogy a hét elején azért mondott le Laval, mert annak a tömegnek hatása alatt állott, amely a francia parlament keddi ülése alatt a parlamenti teret előntötte. Azért sem mondott le, mert Chiappe párisi rendőrprefektus egyetlen délután alatt 3000 francia munkanélkülit vétetett őrizetbe, de mindenki érzi, és Laval leginkább, hogy ma már Párisban is vannak tömegek, amelyek, ha összeverődnek, nem éljenek. Sőt!

Franciaország eddig még nem tudta, mi a tömeg. Száz ember, ha valahol összeszaladt, már tömegnek tartották. De száz ember is csak ritkán verődött össze. Párisban az emberek eddig dolgoztak és így nem érték rá összeverődni. Most, vasárnap, verődött először össze a Tömeg. Beláthatatlan tömegek öntötték el a tereket és utcákat, hogy a háború mellett tűntessenek. Brüning arcátlanul merész! — mondotta a nacionalista tömeg. Erre az arcátlanságra válaszolni kell: „éljen a háború!”

És negyvennyolc órával később a parlament előtt verődött ismét össze a tömeg. Ugyanannyi, de nem ugyanaz a tömeg. Ez a tömeg úgy találta, hogy a Laval merészsége arcátlan és lehurrogta a háborút és megőljenezte a munkát, amely nincs.

A szinben elkülönült, de hangban és mennyiségben egyaránt „beláthatatlan” tömeg minden bizonnyal megdölgöztette Lavalt. Nem azért mondott le, mert tüntettek ellene, de azért tüntettek ellene, hogy lemondjon. Laval pompás koponya és ravasz politikus. Negyvennyolc órának hangulatváltozására olyképpen válaszolt, hogy negyvennyolc órára megbukott.

Az utolsó héten egyedül Párisban tizenöt-ezerrel szaporodott a nyilvántartott munkanélküliek száma és ma már erősen közelodik a százötvenezer lélek felé. Franciaország maga tul van a negyedmilliószámra. Ez a szám még igazán kicsi, de viszonyítottan hatalmas. Ausztriában, amely tíz ezrenél kevesebb küzdök és vergődik, 274 ezer ember munkanélküli. Franciaország június elseje óta már egy negyedmillió munkanélkülit produkált.

Vannak tüdőbajok, amelyek az embert csak évtizedek alatt végzik ki. Vannak olyan virulenciájuk, amelyek vele hónapok alatt végznek.

A franciaországi munkanélküliség „galoppierender” munkanélküliség.

Tegnap még híre-pora sem volt, ma már a parlament előtt ordító tömeg „beláthatatlan.”

És ennek a francia munkanélküliségnek külön érdekessége, hogy a legutolsó. Nincs több és nem is lesz több. Csak Franciaország birta még eddig, hogy embereinek és polgárainak kezébe kenyeret adjon. Most már ő sem bírja.

Dr. Hans Busmann még a tavaly nyáron megállapította, hogy a világszerte fejlődő és elhatalmasodó munkanélküliséget nem lehet lefékezni. Minden kísérlet nevéstéges próbálkozás és minden „elért” eredmény optikai csalódás. Busmann dr. különösen a munkában maradtak helyzetét vizsgálta és megállapította, hogy a dolgozó ember egyre csapponó keresete mellett ma már önmagát is alig tudja eltartani, nem lehet tehát tőle megkövetelni, hogy magán és családján felül még a munkanélkülieket is eltartsa. Mert mindenhol, ahol a munkanélküliek segélyt kapnak, tulajdonképpen nem történik egyéb, minthogy a munkában maradt munkás fizeti és ellátja azokat a társait, akik munkanélküli tengődnek. A munkanélküli segélyt is adóból fizetik és az adót csakis a munkában maradt dolgozó ember fizeti. Minden dolgozó embernek tehát nemcsak a maga megélhetését, a családját, hanem még munkanélküli társa megélhetését is meg kell keresnie, ami nevéstéges erőlködés ugyanakkor, amikor más oldalról a gazdaság-politika arra törekszik, hogy a termelés értékeit olcsóbbá tegye és így el-

ésorban arra törekszik, hogy kevesebb munkabért fizessen.

A mai viszonyok között tehát egynek két helyett kellene keresni és a mai viszonyok olyanok, hogy egy legfeljebb csak egy fél embernek kijáró és egy fél embert megillető porciót tud kiverekedni.

Busmann kimutatja, hogy éppen ezért egész rövid időn belül az emberiség szociális rétegződése két osztályra szakad és ez a rétegződés lesz a végső. Megszűnnek a politikai, társadalmi és általában a világnézeti pártok és osztályok és az emberiségből kiszakad egyfelől a dolgozók osztálya, másfelől a munkátlanok hada. Az emberiség egyik és valószínűleg kisebbik osztálya, a dolgozók jerege lesz, míg a másik a munkátlanság nyomorúságában küzködő éhesek csapata. Az arakodó osztály a munkában lévőket lesznek, akiknek minden erejük abban merül ki, hogy a munkátlanságban szenvedő és lázongó élet-akarattól fűtött feltörekvő osztályt lenyomják és lenn fékentarítsák.

Eddig e teóriával szemben azt vetették ellen, hogy no lám: sem Amerika, sem Franciaország nem érzi a munkanélküliség kínját. A gazdag országok, a forgó és tevékenykedő tőke tud munkaalkalmakat teremteni.

Kedd óta, a francia parlament előtti térségen lefolyt tüntetés óta, a Párisban először megjelent „belátatlant” tömeg premierje óta a teóriának lett igaza.

E percben Laval a kérdést még elintézte olyképpen, hogy negyvennyolc órára megbuktatta magát. Legközelebb a negyvennyolc óra kevés lesz.

Kedden még Chiappe rendőrprefektus legényei „megtisztították” a teret, Washingtonban néhány héttel ezelőtt Hurley hadügyminiszter teljes lovasságát és könnyfakasztó gránátokkal felszerelt tüzérsgét mozgósította, mert felvonultak a munkanélküliek.

Lausanneban még a német jóváértel kérdését sem akarja a francia arany-imperializmus megoldani, ugyanakkor, amikor már itt az új kérdés: az aktivitásba lépett munkanélküliség megfajthatatlan keresztretjvénye. A hivatalos politika mindig az élet mögött kullog. Egyszer megjárja, mert az élet elébeugr és fittyet hány azokra a politikai szépségflastromokra, amelyekről egyre inkább kibizonyosodik, hogy tényleg csak szépségflastromok.

A magyar kormány nem változtatja meg álláspontját a munkanélküliség kérdésében

Budapest, január 18.

Gróf Károlyi Gyula miniszterelnök vasárnap fogadta a szociáldemokrata munkásság képviselőit, akikkel közölte a kormány válaszat a munkanélküliség kérdésében előterjesztett kívánságokra vonatkozólag. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a kormány nem változtatja meg eddigi álláspontját a munkanélküliség támogatása kérdésében, hajlandó azonban továbbra is különböző segélyek kiadását lefolytatni. A kormány mindenkor tekintetbe fogja venni a konkrét panaszokat és igyekszik azokat orvosolni.

Két új miniszter a kormányban

Bukarest, január 18.

A hivatalos lap mai száma közli, hogy Vladimir Cristí Bessarabiai politikust tárcanélküli miniszterre nevezték ki. Az új minisztert Rascanu generális, Bessarabia eddigi minisztere mellé delegálta a kormány és így Bessarabia élén a mai naptól kezdve két miniszter vezeti a tartomány ügyeit. Megírtuk, hogy Bessarabiában pan-bessarabizmus mozgalom vette kezdetét, amelyben pártállásra való tekintettel az összes besszarabiai vezetőférfiak helyet foglaltak. A besszarabiblokk éles hangon tiltakozott az ellen, hogy a tartomány élére Rascanu generálist nevezték ki a kormány. E tiltakozás következményeképpen történt Vladimir Cristí miniszterre kinevezése.

Ugyancsak a hivatalos lap mai száma közli, hogy Jon Buzdugan besszarabiai politikust a kereskedelmi minisztériumba államtitkárnak delegálták. És így e kinevezések után már két besszarabiai tagja lesz a kormánynak. Nagyon jellemző, hogy a két besszarabiai miniszter kinevezése közvetlenül azután történt, hogy a kormányt ugyancsak két erdélyi származású miniszterrel egészítették ki.

Ne borotvapengét

kérjen hanem

követelje a

ezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol Nr. 5

Súlyos vasúti szerencsétlenség Franciaországban

10 halott,
20 súlyos sebesült

Páris, január 18.

Tegnap a késő esti órákban súlyos kimeneteli vasúti szerencsétlenség történt az amiens vonalon. Egy arra haladó személyvonat egyik kocsija váltótörés következtében kisiklott és magával rántva két másik személykocsit is, a mélységbe zuhant.

Pillanatok alatt borzalmas jajkiáltások

hallatszottak, de a mentési munkálatok a nagy köd és sötétség miatt csak nehezen indulhattak meg.

A reggeli órákig tíz halottat és husz sebesült hoztak felszínre, az utóbbiak is menthetetleneknek látszanak.

A katasztrófa mély megdöbbenést keltett. A vizsgálat megindult.

Vendel örökség — 16.000.000.000 lej

Zahariu örökség — 9.000.000.000 lej

Gazdátlan milliárdos örökségek

Ha bebizonyítja, hogy rokonságban van a Vendel-familiával,
16 milliárdot kap — A Zahariu-örökség fantasztikus regénye

Bukarest, január 18.

A bukaresti amerikai követség most már harmadizban hívja fel az érdeklődők figyelmét, hogy a newyorki letéti pénztárban már a második éve fekszik a Vendel-féle százmillió dolláros örökség és mindazok, akik igényjogosultsággal bírnak e mammut-vagyongra, jelentkezhetnek a követségen...

Ez a rövid, hivatalos stílussal megfogalmazott kommuniké hihetetlen érdeklődést váltott ki a közönség körében, tömegestől rohantak fel az emberek a követségre a százmillió dolláros fantom után.

Száz millió dollár, ez lejben több mint 16 milliárd lejt jelent és ez a gigantikus összeg ott fekszik valahol egy amerikai állami hivatalban és bárki, aki be tudja bizonyítani, hogy a legtávolabbi rokoni kapcsolatok fűzik a Vendel-familiához: egyik perceről a másikra dollármilliomos lehet.

Az utóbbi időben annyi ál-amerikai örökségről, fantasztikus milliárdos fel nem vett hagyatékokról hallottunk, hogy az első percben a Vendel-féle állítólagos milliárdos örökséget is ezek közé soroztuk, azonban a beszerzett információk meggyőzték bennünket arról, hogy a Vendel-féle milliárdos örökség tényleg létezik.

A Vendel-familia utolsó tagja alig két évvel ezelőtt halt meg Newyorkban

és a 16 milliárdos mammut-vagyon bármely percben felvehető azon boldog halandó részére, aki a szükséges okmányokat fel tudja mutatni.

VENDEL GOTTLIB SZÁZ MILLIÓ DOLLÁRJA

A múlt század elején a régi osztrák-magyar monarchia területéről Amerikába vándorolt egy Vendel Gottlib nevű fiatalember. Mint a többi szerencsevadászok, ő is nekivágott a nagy utnak és mindjárt az amerikai tartózkodása első éveiben sikerült jól megvetnie lábát az Újvilágban.

Vendel Gottlib volt az első értelmes szörmekereskedő,

aki a ritka amerikai szörmefajtákat átszállította Európába és rövid pár év leforgása alatt gazdag emberré lett. Hihetetlenül rövid idő alatt megszerezte az első dollármilliót és az új milliomos kitűnő előrelátással teljes csőndben telkekbe kezdte fektetni a pénzét.

Egymásután vásárolta meg Newyork legkülönbözőbb részein az üres telkeket és ahogy Newyork nőtt és fejlődött, ugyanilyen mértékben ugrott fel, a Vendel tulajdonában levő telkek ára. Néhány évtized múlva Vendel Gottlib az egykor potom pénzen megvásárolt bármelyik telke után fantasztikus összegeket kapott volna, de

az idők folyamán valóságos telekvásárlási szenvedély tört ki rajta.

Családjával meghúzódott egy szerény lakásban, majdnem szegényes körülmények között élt és minden pénzét újabb és újabb telkek vásárlásába fektette.

Vendel Gottlib halála után, a familia hátramaradt tagjai szinte hagyományként megőrizték a telekvásárlási szenvedélyüket és így a Vendel-familia vagyona a hosszú évtizedeken keresztül anélkül, hogy valami különös pénzügyi manipulációra lett volna szükség, szinte önmagától fejlődött tovább...

Az 1900 évek elején már csupán hat tagból állott a Vendel-familia. Hat leány volt életben, akik

szinte beteges szenvedéllyel vigyáztak a vagyonra.

Fogadalmat tettek, hogy egyikük sem megy férjhez, nehogy a vagyon idegen kezébe jusson. A hat vén kisasszony közül végül is már csak Vendel Ella maradt életben,

aki két évvel ezelőtt meghalt

és így gazdátlanul maradt a hatalmas vagyon...

EZER VENDEL-ÖRÖKÖS JELENTKEZIK

Az utolsó Vendel-leány két évvel ezelőtt bekövetkezett halála után az amerikai hatóságok hozzáálltak a gazdátlanul maradt vagyon leltározásához és csak akkor derült ki, hogy

az elhagyottan elhalt Vendel-leány százmillió dolláros vagyon ura volt.

Annakidején az amerikai lapok oldalas cikkeket írtak a fantasztikus gazdátlan dollármilliókról és így alig lehet csodálkozni azon, hogy rövid

pár hét leforgása alatt majdnem ezer igényjogosult jelentkezett,

akik mind azt igyekeztek bizonyítani, hogy távoli leszármazottjai a múlt század elején Amerikába vándorolt Vendel Gottlib szörmekereskedőnek.

Az amerikai hatóságoknak nem kis munkájukba került az ezer igényjogosult által beterjesztett iratokat, bizonyítékokat átvizsgálni és a vizsgálat folyamán kiderült, hogy

az ezer jelentkező közül csupán egyetlen akad,

aki tényleg okmányszerűleg tudja igazolni a Vendel-familiával való rokonságát. A többiek naiv kalandorok voltak, akik hamisított levelekkel, régi feljegyzésekkel igyekeztek megszerezni a milliókat.

Az egyetlen komoly aspiráns egy Kuderna József nevű kereskedő volt,

aki egy halotti bizonyítványt küldött Newyorkba, mellyel igazolta, hogy az Amerikába származott Vendel Gottlib huga Vendel Mária boldog házasságban élt egy Kuderna nevű osztrák kereskedővel és 1826-ban Döblingben meghalt.

JOJJON ÉS VEGYE FEL A SZÁZMILLIÓ DOLLÁRT

Kuderna József e halotti bizonyítvány birtokában, mint egyetlen komoly aspiráns meghívást kapott Newyorkból, hogy jöjjön és vegye fel a száz millió dolláros örökséget.

De egy váratlan fordulat tönkretette Kuderna szép reményeit. Az óvatossá amerikaiak eredetiben elküldték a halotti bizonyítványt Bécsbe, az állami irattár igazgatóságának azzal a kéréssel, hogy állapítsák meg,

vajon nem hamisítványról van-e szó? A halotti bizonyítványt itt vizsgálat alá vették és sikerült megállapítani, hogy a bizonyítvány tényleg hamis.

EGY APRÓ TÉVEDES ÁRA: — 100 MILLIÓ DOLLÁR

Az állítólag 1826-ban kelt halotti bizonyítványra egy régi hat krajcáros bélyeg van ragasztva, már pedig ezt minden bélyeggyűjtő tudja, hogy ezt a bélyegfajtát pontosan tíz évvel később, 1836-ban vezették be az osztrák-magyar Monarchiában.

Kuderna József, aki időközben Newyorkba érkezett, ott értesült arról, hogy várná kell a száz millió felvételével, míg Bécsből megérkezik a szakértők válasza —

rosszat sejtett, felült az első hajóra és megjelent Bécsben.

és ez már alig néhány nappal ezelőtt történt. Kuderna Józsefet a bécsi rendőrség le már két éve fekszik Newyorkban és senki sem jelentkezik, elhatározta, hogy

semmiféle rokoni kötelék sem fűzi a Vendel-családdhoz,

de amikor hallott a fantasztikus örökségről és olvasta, hogy a száz millió dollár már két éve fekszik Newyorkban és senki sem jelentkezik, elhatározta, hogy

készít egy hamis halotti bizonyítványt, mellyel megtéveszti az amerikai hatóságokat. Sikerült a régi okmányokhoz használt elsárgult papírt szereznie, melyre hipermangán-oldattal hamisította rá a

szöveget, azonban egy dologra nem gondolt és éppen ez okozta a vesztét,

sejtelve sem volt arról, hogy a régi hat krajcáros bélyeg még nem volt forgalomban 1826-ban,

ha véletlenül tíz évvel későbbi dátumot hamisít a halotti bizonyítványra, akkor ma száz millió dollár boldog tulajdonosának mondhatná magát...

Ez a története a Vendel-féle örökségnek, mely — mint említettük — ott fekszik Newyorkban és e pillanatban még mindig nincs gazdája...

ZAHARIA ISTVAN GAZDÁTLAN HATVAN MILLIÓ DOLLÁRJA

Van még egy ismeretlen amerikai örökség, mely ugyancsak óriási tömegek érdeklődését izgatja. A Zaharia-örökségről van szó, amelynek története, már csak azért is érdekes, mert az örökhagyó Erdélyből vándorolt ki Amerikába.

A kanadai Quebec városban 1902-ben meghalt egy Zaharia István nevű erdélyi származású bányatulajdonos, aki

a múlt század nyolcvanas éveiben Erdélyből vándorolt ki Amerikába

és amikor Kanadában aranyföldet fedeztek fel, kellő időben beállott az arany. keresők sorába és hatalmas vagyonra tett szert. Amikor 1902-ben meghalt

a kanadai hatóságok felügyelete alá került a hatvan millió dolláros vagyona,

mivel hozzátartozók és végrendelet nélkül hunyta le szemeit. A kanadai hatóságok annakidején érintkezésbe léptek az ottani osztrák-magyar konzulátussal az esetleges örökösök kikutatása céljából és a konzulátus az 1902—1903-as években

hírlapilag is kereste Zaharia István esetleges hozzátartozóit,

anélkül, hogy valaki is jelentkezett volna.

MEGTALÁLJAK A NYOMOR. GÓ MILLIOMOSNÓT

A milliós dollárörökség híre évekkel később eljutott Bukarestbe, az egyik bukaresti lap mint kuriozumot közölte a Zaharia-örökségről szóló hírt és egy

Bogdán Vasil nevű jasi kereskedő elhatározta, hogy felkutatja az esetleges Zaharia örökösöket

és ha ilyeneket nem találna úgy megszerzi a saját maga számára a milliós dollárörökséget. A jasi kereskedő 1911-ben beutazta Erdélyt és ott tudta meg, hogy a Kanadában elhalt Zahariának Bukarestben él egy huga, aki egy Vitaschek nevű bukaresti hivatalnokhoz ment feleségül. Bogdán Bukarestbe jött és itt tényleg megtalálta a milliomos hugát, aki leírhatatlan szegénységben és nyomorban élt. Az élelmes jasi kereskedő 25 ezer lejért megvásárolta Zaharia hugától az igényjogát és most már

a kellő iratokkal felszerelve elindult Amerikába az örökség felvételére.

ÖT IGÉNYJOGOSULT A HATVAN MILLIÓ DOLLÁRRA

Bogdán Vasiliu még alig érkezett Amerikába, amikor kiderült a negyedmilliós szélhámosság, a bukaresti lapok napokon át tárgyalták a jasi kereskedő szökését és egy szemfüles riporternak sikerült kideríteni, hogy

Bogdán összes csaláscit a milliós örökség kedvéért követte el.

Igy aztán a Zaharia örökség, került az érdeklődés középpontjába. Két-három nap alatt már

öt Zaharia örökös jelentkezett.

akik egy Ott Amália nevű Amerikából visszatért asszonyt bíztak meg azzal, hogy utazzon sürgősen Amerikába és minden eszközzel akadályozza meg, hogy Bogdán Vasile felvegye a Zaharia-örökséget. Ott Amália tényleg elutazott Amerikába és

amikor másfél évi kereséskutatás után Bogdán nyomára akadt kitört a világháború.

A Zaharia-örökséget a kanadai hatóságok, mint ellenséges államvagyonat zár alá vették.

A háború végéig Bogdán Vasile és Ott Amália kölcsönösen vigyáztak egymással, de egyikük sem tehetett egy lépést sem a többmillió dolláros örökség megszerzése ügyében.

A Zaharia-örökösök, akik annakidején megbízták Ott Amáliát, hogy utazzon ki Amerikába,

már biztosan réggen lemondtak arról, hogy valaha is hozzájuthatnak az amerikai örökséghez

és talán Ott Amália nevét is elfelejtették, amikor egy Bukarestbe került amerikai újságban újra megjelent Ott Amália neve. Az amerikai lap említést tett egy Ott Amália nevű nőről, aki

a newyorki elmeegógyintézetben 1926-ban meghalt,

miután éveken át hiába harcolt valami fantasztikus örökség után...

A rejtélyes Zaharia-örökség, ugylátszik még mindig sokáig fogja izgatni az örökség-kutatók fantáziáját...

Farkas Aladár

Heves izgalmak között zajlott le a nemzeti-parasztpárt végrehajóbizottsági ülése

Az erdélyi vezérkar feltűnő távolmaradása. Személyi konfliktusok tépik szét a pártot. Szinte birokra került a sor D. R. Joanitzescu és Madgearu között

Bukarest, január 18.

A nemzeti-parasztpárt végrehajóbizottsága vasárnap tartotta meg azt a rendkívüli fontosságú gyűlést, amelyen részben az elnökválasztás kérdéséről, részben pedig a párt további politikai magatartásának határozottabb formában való megfogalmazását kellett volna elintézni. Politikai körök, az ellenzék úgy, mint a kormánypártiak, rendkívüli érdeklődéssel figyelték a gyűlésen várható eseményeket. Nem is csalódtak. A nemzeti-parasztpárt végrehajóbizottságának az ülése volt olyan izgalmas, forrongó és tanulságos, mint bármelyik parlamenti ülés.

HIÁNYOZNAK AZ ERDÉLYI VEZÉREK

A végrehajóbizottság 66 tagja közül összesen 44 jelent meg. Az ország minden részéből jöttek össze, ahogyan mondani szokás. Azonban már az első pillanatokban feltűnt, hogy az erdélyi vezérek egytől-egyig hiányoznak. Nem jelent meg Maniu maga sem, hiányzott Vajda és Pop-Cicio is. Az alvezérek közül többen voltak ott a nemzeti-párt részéről is, azt a kinos hangulatot azonban, amit az erdélyi vezérkar távolmaradása indokoltan keltett, semmiesem oszlathatta el. Valami baj van újra a két frakció között! Ez vált nyilvánvalóvá s ennek a határozott megnyilatkozását lehetett érezni a gyűlés egyes jelentősebb epizódjainál is.

A gyűlést Mihalache nyitotta meg. Bejelentette, hogy az elnökválasztást most sem lehet megoldani. Ennek oka az, hogy Maniut nem lehetett rábírní eddigi álláspontja megváltoztatására. Titulescu elnökségéről pedig egyelőre nem lehet szó. Ő viszont, már mint Mihalache, azért nem vállalhatja az elnöki méltóságot, mert nem alkalmas erre a szerepre.

Nem tudja, hogy az erdélyiek mennyire támogatnák az ő személyét, sőt attól tart, hogy egyáltalában nem támogatnák.

Ilyen körülmények között vétket követne el a párt ellen, ha az elnöki szék elfoglalásával szakadást idézne elő.

ERŐSEBB ELLENZÉKI MAGATARTÁST

Azután az általános politikai helyzettel és a párt eddigi magatartásával foglalkozott Mihalache. Beismerte, hogy a vezetőség és a párt parlamenti csoportja nem volt elég határozott és erőteljes a kormányval szemben. A Jorga-kormány eddig meglehetősen nyugodtan kormányozhatott, mert határozott és erős ellenzék hiányozott. Ennek oka az, hogy az erdélyi-parasztpárt, mint a többi ellenzéki pártok időről időre akartak adni a Jorga-kormányoknak. Időt akartak adni arra, hogy lejárassa magát.

Az elnöki megnyitáshoz Gafencu és Mirto szölköztek hozzá. Mindketten azt sürgették, hogy most már a párt kezdje meg a legerőteljesebb akciót a kormány megbuktatására, mert Jorga és társai most már veszedelmek kezdenek lenni az országban. Gafencu szerint az elnökség kérdését is haladéktalanul tisztázni kell, még abban az esetben is, ha ez az erdélyi és a romániai között bizonyos kimagyarázkodást követelne.

Mihalache felelt Gafencu követelésére s újra kifejtette, hogy a jelenlegi körülmények között nem tudná biztosítani a maga elnökségéhez az erdélyiek támogatását.

Mihalache fejtegetése közben 4000 főnyi paraszttömeg vonult fel a pártklub elé.

Ilfov-megyei parasztlélek voltak és D. R. Joanitzescu érdekében vonultak fel. Az ismétlődő hangos tüntetés lehetetlenné tette a tárgyalás folytatását. Mihalache felfüggesztette az ülést mindaddig, míg a parasztlélek végleg elvonultak s az újraszervezési palotájának nagyteremében rögtönzött népgyűlésen éltették tovább D. R. Joanitzescut.

A SZEMÉLYI KÉRDÉSEK

A parasztlélek tüntetése csak a bevezetés volt a személyi ellentétek miatt keletkező izgalmas jelenetekhez.

A délutáni ülésen ugyanis a helyett, hogy az általános politikai helyzetről szóló jelentést vitatták volna meg, Madgearu indítványára a személyi konfliktusok tárgyalását vették elő. Ilyen pedig meglehetősen sok van, közöttük két

rendkívüli súlyos eset is. Romanati-megyében a párttagozat kibuktatta a nyakára küldött Mironescut és Mihaescu mérnököt választotta meg elnöknek. A pártvezetőség természetesen nem nyugodhatott bele ebbe a megoldásba, fegyelmet indított Mihalache ellen és kizárta a pártból.

Természetesen Mironescu győzött. A végrehajóbizottság 28 szavazattal jóváhagyta Mihaescu mérnök kizárását.

Nehezebb volt elintézni a Madgearu-D. R. Joanitzescu konfliktust.

A pártvezetőség nemrégiben úgy döntött, hogy az ilfovi és bukaresti tagoza-

tokat Madgearu elnöksége alatt egyesíti. Az ilfovi tagozat addigi elnöke D. R. Joanitzescu volt, aki nem fogadta el ezt a határozatot s továbbra is ragaszkodott az elnöki székhez. Az ő érdekében vonultak fel most az ilfovi parasztlélek, akik a jelek szerint jobban ragaszkodnak hozzá, mint Madgearuhoz.

A végrehajóbizottság előtt D. R. Joanitzescu három óra hosszat beszélt és támadta Madgearut. Többek között szemére hányta azt is, hogy a párt hivatalos organumát is egészen kisajátítja magának.

Marcovici tábornok jelentése a sorocai eseményekről

Az Ordinea előre tudta, hogy mit fog a tábornok jelenteni

Bukarest, január 18.

Hétfőn délután a kormány Bukarestben tartózkodó tagjai Jorga elnöksége alatt minisztertanácsot tartanak. A tanácskozáson a külügyi államtitkár a rigai tárgyalások eddigi eredményéről és jelenlegi helyzetéről számol be. Azután a sorocai véres éjszaka történetének kivizsgálására kiküldött Marcovici tábornok teszi meg jelentését.

Az Ordinea már tudja is, hogy mit fog jelenteni Marcovici tábornok. Ertesülése szerint a hivatalos vizsgálat eredménye minden kétséget kizáróan igazolta, hogy a grancsárok az előírások szerint jártak el s csak akkor használták fegyverüket, amikor a szökevények az ismételt, sőt tízszer is ismételt felszólítás ellenére sem állottak meg.

Különb is, állítja az Ordinea, Marcovici tábornok vizsgálata azt is megállapította, hogy a szökevények a Dnyeszter tulsó partjáról érkezett parancsok akartak eleget tenni, amikor át akartak szökni a határon. Az áldozatok egyikének a bátyja magas állást tölt be az orosz kényszerítettben. Ettől érkeztetett a parancs, hogy január 8-án valamennyien legyenek az orosz parton, ahol már várják őket. Minden jel arra vall tehát, hogy úgy a vezető, mint az őt szökevény, az orosz kényszerítettben szolgálatában állottak.

Ez a jelentés, — ha valóban ezt terjeszti elő Marcovici tábornok — egyetlen szóval sem cáfolja azoknak a rendkívül terhelő megállapításoknak az igazát, amiket Landau képviselő magánnyomozása hozott a felszínre.

Stern Zseni házassága és a milliós főnyeremény

Vigjátéki fordulatok a zsidó kórházsorsjáték milliós sorsjegye körül

Arad, január 18.

Az egész ország figyelmét közepette zajlik az a különös bonyodalom, amely a kolozsvári zsidó kórházsorsjáték egymillió lejes főnyereménye körül keletkezett. Mint ismeretes, a főnyereményt hozó sorsjegyet Stern Zseni belényesi leány ennek idején ajándékba kapta Plesz Béla sicurai kereskedőtől, aki, most, hogy a sorsjegy nyert, fondorlatos és ravasz trükkök kicsalta a sorsjegyet volt ideáljától. Stern Zseni emiatt bünyűgyi feljelentést tett Plesz Béla ellen a nagyváradi ügyészségben, amely a sorsjegy kifizetését a továbbiakig tiltotta.

Stern Zseni — amint ugyancsak jelentettük, — ma kellett volna megtartsa esküvőjét új választottjával, egy Weinberger nevű belényesi kereskedővel. A közbejött események azonban arra késztet-

ték a leányt, hogy

esküvőjét két héttel elhalassza,

azt remélvén, hogy ezalatt eldől a sorsjegy ügye. Az elhalasztásban része van Plesz Béla rokonainak is, akik most azon dolgoznak, hogy Stern Zsenit újra összehozzák Plesz Bélával és így biztosítsák mindkettőjük számára a jelenleg egyiknek is, másiknak is éppoly bizonytalan egymilliót. Nincsen tehát kizárva, hogy, a mint sokan előre sejtették, csakugyan happienddel ér véget ez az egyébként fanyar és sok csunya emberi vonást felszínre vető történet.

Az új kombinációk szerint mindenki nyerni fog, kivéve az igazi vőlegényt, Weinbergert, akit most, az erősebb anyagi érdekek hatása alatt, olyan könnyű szerrel hagynak ki a játékból.

Elfogták a ploesti gyilkosság tettesét

Bukarest, január 18.

Megirtuk, hogy Ploestiben borzalmas körülmények között meggyilkoltak egy Tennehaus Rachel nevű hetven éves öregasszonyt. A ploesti hatóságok ezézer lejt tüztek ki a bestiális gyilkos kézrekerítőjének. A bukaresti rendőrség a Grivita-gyilkos kézrekerítése céljából állandó razziákat tart a külvárosban és egy ilyen razzia alkalmával elfogták egy Zaharia Arzen nevű csavargót.

Amikor a lakásán házkutatást tartottak, egy sereg ékszer, szőrmé és több értékes tárgyát találták elrejtve.

A sarokba szorított csavargó vallani kezdett, egy egész sereg betörést ismert be. A lakásán talált ékszerekre vonatkozólag azonban megtagadott minden felvilágosi-

tást. Az egyik detektív előkereste a ploesti gyilkosságra vonatkozó jegyzőkönyveket és

itt megtalálta a ploesti milliósosnő elrabolt ékszereinek leírását.

Igy derült ki, hogy az elfogott Zaharia

— Ilyen panasza másnak is van! — kiáltott közbe Dobrescu Aurél.

Madgearu türelmének is végeszakadt:

— Te vagy a legutolsó ember, Dobrescu Aurél!

Iszonyu zaj keletkezett.

Dobrescu Aurél felugrott és Madgearu felé szaladt. Többen lefogták. Tusakodás és kiabálás keletkezett. Az elnök végül is fel kellett függeszse a gyűlést.

Ujrakezdés után folytatódott a vita. Az erdélyiek általában D. R. Joanitzescu mellett foglaltak állást. Kezdték beszélni az utcai tüntetők is, mire az elnök kiürítette a termet s a szavazást szigorúan csak a végrehajóbizottsági tagok jelenlétében rendelte el.

D. R. Joanitzescu bukott el a szavazáson. Csak ötven szavaztak amellett, hogy megtartsa ilfovi pártelnöki tisztét. Nyolcan tartózkodtak a szavazástól, 24-en el-lene szavaztak. Jellemző, hogy a besszarábiaiak a szavazás előtt kivonultak. — Joanitzescu a szavazás után a kongresszushoz felebbezett, aztán izgatott hangulatban oszlottak szét, mert már éjfél utáni két óra volt.

Hétfőn délelőtt az általános politikai helyzetről szóló jelentés vitáját kezdték újra.

Arzen személyében sikerült a keresett ploesti gyilkost letartóztatni.

Zaharia Arzen a bizonyítékok sulya alatt megtört,

bevallotta a gyilkosságot, elárulta, hogy borzalmas tette elkövetésében még két segítő társa volt, akiket a rendőrség most teljes apparátussal nyomoz.

A gyilkos fejére kitűzött zászcser lejt a bukaresti rendőrség detektívje között osztják szét.

Liberális győzelem a temesvári szenatorválasztáson

Temesvár, január 18.

Vasárnap zajlott le Temesváron a szenatorválasztás, amelyből Nestor Demeter dr. liberális jelölt került ki győztesen. Nestor dr. 707 szavazattal szemben Konert Frigyes 576, Coste Gyula georgista jelölt pedig 355 szavazatot kapott.

A japánok levegőbe röpítettek egy kínai lőszerraktárt

Moszkva, január 18.

A kínai-japán hadműveletek kisebb megszakításokkal tovább folynak. A japánok tegnap Charbintól harminc kilométerre levegőbe röpítettek egy kínai lőszerraktárt, aminek következtében ötvenkét kínai katona meghalt.

Hir szerint Suafó kínai miniszterelnök és Csen külügyminiszter lemondással fenyegetőznek arra az esetre, ha a kormány nem határoz el szigorú intézkedéseket a japánokkal szemben.

Munkanélküli tüntetés Budapesen

Budapest, január 18

Ma délbén nagyszabású munkanélküli-tüntetés zajlott le a Köruton. Egy nagyobb csoport munkanélküli gyűlt itt egybe és „Munkát és kenyeret!” felkiáltással tüntettek. Rövidesen karhatalom érkezett a helyszínre, a rendőrök körülfogták a tömeget és szétszórásra szólították fel.

Az egyik munkanélküli fiatalember nekirámadt az egyik rendőrnek, akit inzultált.

Tizenegy munkanélkülit előállítottak, köztük természetesen a rendőrt inzultáló fiatalembert is. Nincsen kizárva, hogy a karhatalom megtámadása miatt ez utóbbi statáriális bíróság elé kerül.

— JANUÁR 24-IKÉN ORSZÁGOS KONGRESSZUST TARTANAK A NYUGDIJASOK. Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt a nyugdíjasok bukaresti szervezete gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy január 24-én országos nyugdíjas tiltakozó kongresszust hívnak egybe. Eppen ezért a mostani gyűlést a kongresszust előkészítő értekezletnek deklarálták és határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint a nyugdíjasok a januárban fizetendő nyugdíjilletményt csak az eddigi nyugdíjas törlesztéseként fogadják el, továbbá elhatározták, hogy semmiféle jogukról nem mondanak le és semmiféle nyugdíjsök-kentést nem fogadnak el.

BRASSO „Modern Mozdó” Telefon 518	
MA HÉTŐN az óriási sikerrel bemutatott világlágerfilmünk	
Willy Forst és TRUDE MOLO	Jön: A legszenzációsabb a legkiválóbb
Mona Lisa elrablása	HARRY PIEL
A német filmgyártás büszkesége Magyar feliratok	film. Izgalmas, érzékiesztő. Ilyen Harry Piel még nem volt és nem lesz!
Jön: »4 Hollywoodi esküvő«	Mindenkit érdekel!
Latványos nagyképművészet	

HALLÓ, ITT RÁDIÓ B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

A megbélyegzettek

Szin: Hosszu sötét utca, imitt-amott egy-egy égővel.

Az utca torkolatától nem messze, egy villanyoszlopnak támaszkodva dudorászik: kenyérke. Csend, majd óvatos lépések nesze és pár pillanat múlva, az utca bejáratánál zavartan, szégyenlősen megjelenik: Levelezőlapka.

LAPKA (félénken néz körül, majd meglátja Kenyérkét): Jóestét nassád.

KENYÉRKE: Pá fiam! Csak hagyja. (Ellenségesen nézi az érkezettet).

LAPKA: Pardon nassád, nem tudom jó helyen járok-e (lesüti a szemét) a... a Monopol-utcat keresem.

KENYÉRKE: Mondd már: a Monopol-utcat? Kegyed?! És ilyen időben?

LAPKA: Kérem tessék elhinni, nem szívesen jöttem. A minisztériumból utasítottak ide...

KENYÉRKE (elképedve): Kegyed is? Na szép kis világot értünk mondhatom. Magamon nem csodálkozom, engem mindig így kezelték az urak, de hogy kegyed is bejött a mi utcánkba?? Kegyed, akinek oly fiúnom rokonsága van, mint „A vadász temetése” és „Petőfi halála”? Kegyed, aki a legjobb házakba volt bejáratos ünnepek és névnapok alkalmával? Kegyed, akit boldog sikollyal szorítottak keblükre finom, tiszta, büszke urilányok és fehérhajú édesillatú anyák? Kegyed keresi a Monopol-utcat? Különben, mit krenkolom magam! A Monopol-utca? Tessék: ettől a sarok-miniszteri rendeltől egészen ameddig be teccik látni... sőt azon is túl, az Operaciós tengeren is túl, ahol tudja az a csatorna van, amiről szalmakalapot is neveztek el... Na, ez az utca, tessék... Hanem, aztán csak arrább fiam, arrább... (Rágugyt)

LAPKA (nem mozdul, majd félénken): Bocssáson meg, még személyesen nem is ismerjük egymást: Lapka vagyok

KENYÉRKE (Hanyagul): Kenyérke. (Kezet fognak).

LAPKA: Ha már így van... ha megengeded...

KENYÉRKE: Szerousz!

LAPKA: Szerousz! (Megcsókolják egymást.)

LAPKA: Mondd kérlek, itt mi a divat? Te hol viseled?

KENYÉRKE: Mit fiacsám?

LAPKA: Hát azt a zizét... azt béléget.

KENYÉRKE (vidám igyekszik lenni, de azért a hangjából szomorúság érkezik ki): Jegyezd meg fiókám, hogy a bélyeget mindig a hátán viselik és a színen...

LAPKA (ridiküljéből bélyeget vesz elő): Akkor, ha lennél szíves... (Átadja a bélyeget és hátat fordít.)

KENYÉRKE: Nagyon szívesen. (Felragasztja a bélyeget a hátára.)

LAPKA: Most már... most már, meg vagyok bélyegezve (Sirni kezd.)

KENYÉRKE (átöleli): Ne sirj na, csacs... Ne bőgj már ha mondom. Egész jó társaságod van itt öregem, majd megismered őket. A Cigaretta oly fiúnom és a Só oly kedélyes... (Látnoki szemekkel). És még mennyigen fognak bejönni ebbe az utcába... A mi utcánkba... Mi legalább megszokjuk addigra (Sóhajt). Hiszen nekem is már hat hónapja...

LAPKA: Ugy-e nem hagysz el?

KENYÉRKE: Ez az én átkom: én nem tudok hiülni lenni az emberekhez. Pedig bestia lelkek mozdonyokat fütének velünk és a tengerbe szórnak. (Most már igazán szomorúan) És akinek teljes szívemből, az élet-áldozat gyönyörével adnám oda magamat, — annak kiütnék a kezéből.

LAPKA (őszintén): Én nem tudom mi az, én lukszus vagyok.

KENYÉRKE: Eh, (A régi hangon): Aztán mondd kérlek: téged — hogy is mondjam — ki utasított ide?

LAPKA: Psztl! (Egy nevet sug Kenyérke fülébe).

KENYÉRKE (szikrázó szemekkel): Engem is...

ÖNVÁDOLÁSI JÁRVÁNY BUKAREST KÜLVÁROSAIBAN

400 letartóztatás történt a Grivița- uti titokzatos gyilkosság ügyében

Idáig hatan vállalták magukra a gyilkosságot, de a valódi gyilkost még mindig hiába hajszolja a rendőrség

Kapkodás a bukaresti rendőrségen

Bukarest, január 18.

Szombat este a bukaresti rendőrség váratlanul újabb 400 letartóztatást eszközölt a titokzatos Grivița-uti gyilkosság ügyében. Hatalmas rendőrsztagok lepték el a Grivița-ut környékét. Két órán keresztül folyt az igazoltatás a Grivița-ut korcsmák, kávéházak, lebuja vendégei között és aztán a razzia folyamán összeszedett gyanús elemeket beszállították a központi ügyeletre. Csak a prefektúra épületében derült ki, hogy a bűnügyi osztály emberei nagyon is alapos munkát végeztek.

Négy száz Grivița-gyilkost sikerült rövid két óra alatt letartóztatni.

Az, ami e titokzatos gyilkosság eddigi nyomozása folyamán történt, már kezd egyenesen a tragikomikumba fulladni. A gyilkosság ez előtt két héttel történt és e

két hét alatt három ízben járta be a hír a fővárosi lapokat, hogy végre megfeszített munka és fáradságot nem kímélő nyomozás eredményeképpen sikerült a Grivița-ut borzalmas vérengzés valódi tettesét elcsipni. Ezek a szerencsétlenek — a hivatalos értesítés szerint — „töredelmes” vallomást is tettek.

Először Felea András besszarábiai leányra sikerült rábizonyítani, hogy három társával egyetemben ő volt a Grivița-ut irtóztató éjszaka rendezője. Felea be is vallotta a borzalmas bűnt, töredelmesen bevallott mindent.

Másodszor egy Strungaru nevű katona szökevény vállalta magára a gyilkosságot, akiről a rendőrség kiderítette, hogy az áldozat sógora és minden valószínűség szerint azért gyilkolt, hogy a bátyja vagyona felett ne rendelkezhesen az áldozat. Strungaru is töredelmes vallomást tett és pontosan elmondta, hogyan történt

a gyilkosság és milyen vadállati kegyetlenséggel mészárolta le a kis tíz éves leánykát, a mészárosné meggyilkolása után. Harmadszor egy Paduretu Andrei nevű mészároslegény vállalta magára a gyilkosságot. Paduretu az áldozat bátyjának mészárosüzletében volt alkalmazva és már a nyomozás első percétől kezdve letartóztatásban volt. Paduretu fogságának tizedik napján megtört és amikor az áldozat bátyja felkereste a börtönben, könnyekig meghatódott és vallani kezdett.

Elmondta, hogy a gyilkosságot egyedül ő követte el, de ma már szánja-bánja a rémes bűnét és töredelmes vallomással akar lelkiismeretén könnyíteni...

Ezzel szemben a rendőrség — amint azt a szombat esti négy száz letartóztatás is igazolja — tovább keresi a valódi gyilkost...

Újabb három Grivița-gyilkos jelentkezik...

Ma reggel különben újabb három Grivița-gyilkost tartóztatott le a rendőrség. A Külső-Grivița-ut rendőrszektőről az ottani komiszár igazgató hangon jelentette, hogy végre — annyi sikertelen kísérlet után — sikerült megtalálni a valódi Grivița-gyilkosokat. Ez a hír érthető konsternációt keltett a bűnügyi osztályon, ahol maga az osztály főnöke fogadta a negyedóra múlva beérkezett szállítmányt.

Három külvárosi csavargó szállt ki az autóból. Két rendőr vigyázott mind-egyikre.

A komiszár igazgatótan jelentette, hogy az egyik kis korcsmában fogta el a három csavargót és a szekcián mind a hárman töredelmes vallomást tettek:

— Szóval te vagy a Grivița-ut gyilkosa? — szólította meg a bűnügyi osztály főnöke az egyik csavargót.

A csavargó katonásan összeverte a bokáját:

— Parancsára főnök ur, igenis én vagyok a gyilkos.

Ebben a pillanatban a másik csavargó igazgatótan közbeszólt:

— Hazudik... ne tessék neki hinni főnök ur... én vagyok az igazi gyilkos ez az ember nem is volt ott a gyilkosság alkalmával.

— És te mit szólsz ezekhez? — fordult a bűnügyi osztály főnöke a harmadikhoz, aki idáig csendesen egy szót sem szólva állt az ajtó mellett.

Egészen furcsa jelenet játszódott le e pillanatban. A harmadik csavargó hirtelen térdre dobta magát és jajveszékálni kezdett.

— Mindaketten hazudnak... egyiknek se tessék hinni... én egyedül voltam ott január negyedikén... én egyedül öltem meg az asszonyt és azt a gyermeket... pezekelni akarok...

A három önként jelentkezett gyilkost — dacára annak, hogy már az első percben látni lehetett, hogy ezek valami beteges szenvedélytől őrve akarnak a gyilkos szerepében tetszelegni — a bűnügyi osztályon részletes kihallgatás alá vették. Néhány perc múlva tényleg kiderült, hogy

a három kültelki csavargónak semmi szerepe sem volt a borzalmas bűntényben.

A keresztkérdések alatt összezavarodtak, sejtelmük sem volt arról, hogy a gyilkosság milyen időrendi sorrendben játszódott le és sohasem voltak a gyilkosság színhelyén. Az újságokban megjelent hírek alapján színezték ki maguknak a gyilkosság lefolyását és ennek az alapján próbálták vallani...

ÖNVÁDOLÁSI JÁRVÁNY A BUKARESTI APACSKOK KÖZÖTT...

Obreja professzor a legkiválóbb román elmegyógyász érdeklődését is felkeltette a három kültelki csavargó önvádja és ma a kiváló román pszicháter az alábbiakat hozta nyilvánosságra a furcsa esettel kapcsolatban:

— Az elmegyógyászatban a hasonló önvádolási kísérleteket külön orvosi névvel jelölik meg. A beteg súlyos melan-choliába esik és a legképtelenebb vádakkal illeti önmagát. Majdnem minden nagyobb bűntény alkalmával jelentkezik

ilyen beteg lelkek, akik gyakran konok önvádjaikkal súlyosan megzavarják a nyomozás menetét. A rendőrség leggyakrabban nem tudja, hogy elmebajos, beteg emberekkel áll szemben készpénzűk veszi a vallomásukat és a hibás nyomon elindulva futni hagyja a valódi bűnösöket... A bukaresti elmekórházban örözik egy beteget, aki minden héten újabb és újabb borzalmas gyilkosságot vállal magára... egy másik beteg már tíz év óta állandóan azt hangoztatja, hogy ő okozta a világháborút.

...A bia-torbágyi vasúti merénylet valódi bűnösének kiderítése előtt jelentkezett egy elmebajos leány, aki ugyancsak magára vállalta a borzalmas bűntényt. De itt Bukarestben is történt nemrégiben egy hasonló eset. Amikor pár évvel ezelőtt a Dacia-szálloda kigyulladt, jelentkezett egy fiatalember, aki bevallotta, hogy a szállodát ő gyújtotta fel... részletes vallomást tett, elmondta, hogy tettét bosszúból követte el és olyan pontos vallomást tett, hogy a rendőrség boldogan fogja el mint a nagy tűzvész tettesét. Ezt a fiatalembert gyújtogatás miatt el is ítélték volna, ha nem jelentkezik a szálloda

.....

Megdöbbentő színházi botrány Oravicán

Tűzoltóknak, magyar és német diákoknak kellett szállásaikra
kisérni harminc magyar színészt, sovinszta fiatalembereket
fenyegető magatartása miatt

Oravica, január 18.

Alig telik el hét, hogy ne kelljen beszámolnunk az erdélyi magyar színjátszást ért valamilyen inzultusról. Legújabbban az Oravicán vendégszereplő Vig Ernő-féle kitűnő társulatot érte jogtalan, érdemtelen inzultus, amely egyelőre kenyerétől fosztotta meg a társulat harminc tagját.

Vig Ernő karácsony óta vendégszerepel társulatával Oravicán nagy siker mellett. Az olcsó helyének lehetőségei tettek, hogy a város közönsége csaknem minden este megtöltse a színháztermet és egyformán jó és lelkes látogatói voltak a kitűnő előadásoknak a magyarok, a románok és a németek. A hatóságok képviselői is csaknem esténként megjelentek a színházban, ahol a kicsinyes torzalkodásokon felülálló művészetnek ők is elismeréssel tapsoltak.

Annál kínosabban hatott, hogy néhány román fiatalember — akik ott is mindenáron meg akarják mutatni hazafiságukat, ahol ilyen bizonyítványt tőlük senki nem kér — legutóbb akciózt kezdett a magyar színtársulat működése ellen, azon az „alappon”, hogy miért menjen jól a magyar színtársulatnak, amikor a román színtársulatok még egy napra se tudnak telt házat biztosítani maguknak. A sovinszta fiatalemberek közül két joghallgató felkereste dr. Novacovic interimárbitörtségi elnököt — aki egyébként sem vádolható túlságos megértéssel a kisebbségekkel szemben — és sikerült rábírnuk, hogy a magyar színtársulat előadásait tiltsa be, annak ellenére, hogy ehhez semmi joga nem volt, mert hiszen Vig Ernő minisz-

teriumi engedéllyel játszik.

Ez azonban nem volt elegendő. Másnap — miután Novacovic ugylátszik rájött, hogy jogtalanúságot cselekedett és a színtársulatnak megengedte, hogy ismét játszon, a mintegy husz tagból álló sovinszta csoport — élükön egy Popescu nevű bankhivatalnokkal —

botokkal és kalapban bevonult a színházba és botrányos viselkedésével megakadályozta az előadás megtartását.

A jelenlévő nagyszámú közönség erre ellentüntetést rendezett és egy egész órát tapsolt a színészeknek, akik azonban — hogy az inzultustól a közönséget megkíméljék — bejelentették pégül is, hogy az előadás elmarad. A társulat harmadik tagját a magyar és német diákok, palamint a városi tűzoltók kísérték szállásaikra.

Ideje volna már, hogy az ilyen vidéki kelevényeket egyszer s mindenkorra lepakarják maguk az erre illetékes és hivatalos magaslátan álló hatóságok tényezői közéletünk tétéről.

★ ERDÉLYI TÖRTÉNETE. Irta dr. Jancsó Benedek. A szerző utasításai szerint kiadásra rendezte Gyallay Domokos. Az erdélyi magyar szellemi élet a maga elárvultságában nagyon nélkülözte Erdélyi történeti műveltségét. Dr. Jancsó Benedek történetíró munkássága nem szorul méltatásra. Nemcsak tudós volt ő, hanem bölcs a szó legnemesebb értelmében. Ez a magyar bölcsesség hatja át minden munkáját. A könyv ára 80 lej és a Brassói Lapok könyvosztályában kapható.

Több ezer teljesen meggyógyult

TÜDŐBETEG

igazolja kiváló hatását az Oláh Károly plebános által feltalált Antiphthisin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszernek — ismertető füzetet titjaitalanul küld a gyógyszer készítője OSVATH gyógyszerár Targu-Mures

Hírek

Nincsenek már gyermekek

Ah, il n'y a plus d'enfants... ő, nincsenek már gyermekek... sóhajtott fel a mult század egyik francia írója és azóta szállóige lett ebből a sóhajtasból. Uristen, — gondolja magában az ember — ha ez a derék francia így sóhajtozott a mult században, ugyan mit szólna, ha a mai gyereket látná? Mert ma aztán... teljes mértékben jogos ez a keserű megállapítás, a mai gyerek igazán nem gyerek többé, vagy legalábbis nem olyan, amilyen más korok gyerekei voltak.

Ha egy régebbi öt-hat éves Ferikét megkérdezték: no, mi leszel, pajtás, mire nagy lesz? — ez a régebbi Ferike, száz körül kilencvenkilenc esetben azt mondta: kocsis, vagy cukrász, vagy huszár. A mai Ferike, még jóformán beszélni sem tudott, már sófórr vagy pilóta akart lenni, legrosszabb esetben autóbusszkalauz, mire pedig iskolába került, ez a némileg elhamarkodott elhatározás komoly életcélá erősödött benne. A mai Ferike első játékszere tehát felhúzható óraműre járó autó, amely addig növekedik az évek számával együtt, amíg igazi autó lesz belőle.

Ferikének azonban repülőgépe is van és ki tudja, mire nagy lesz, nem fog-e világrekordot teremteni az óceáni repülőközlekedésben? Ő már ma is mély megvetéssel gondol a sárkányregetésre, mert hiszen a sárkánynak nincs motorja és így nem is kormányozható, — ezzel szemben felhúzható Zeppelinjének propelleresavarja éppen úgy forog, mint az igazié.

Mi az neki, Zeppelint látni? Nekünk még a luftballon is csoda volt. Igaz, hogy azóta a luftballon a felnőttek játékszere lett, — táncelviségekben, bárókban, a mamák és papák szórakoznak vele: Ferike viszont Zeppelinnel játszik otthon.

No de mit beszéltek itt a luftballonról? Hiszen a mai Ferikének hintáló sem kell, ólomkatona sem, sőt a cukrászsüteményt is mélyen megveti. A mai Ferike, ha nincs amolyan igazi autója, vagy motorbiciklijé, amelybe beleülhet és motor hűtőjével a lábával hajthatja a kocsit pedálját, vagy ha tél van és szobában kénytelen játszani, a mai Ferike — mondok — két széklet össze és kinevezi autónak. Annak rendje, módja szerint kurbli, indit, képzeltében a Guggerhegy utján száguldo, szirénabugást utánozva figyelmeztet az elképzelt járókelőket és a végén mindig elgázol valakit, — ez a játék lényegpontja.

A mai Ferike minden pillanatban lehetné a soffőrvízszát. Ugy beszél a hűtőről, a benzintartályról, sebességmérőről, fékről és karburátorról, hogy a magunkfajta ember, aki még a régi Ferikék nemzedékéhez tartozik, tanácstalanul és ijedten hallgat, — jaj, ha ez a gyerek esetleg kérlel valami motoralkatrészt és nem tudunk neki felelni?! Hova lenne a respektus?

Részemről iott játszottam el Ferike beszélgetését, amikor egy nyári délután beültem a játékaufőjába és a világért sem tudtam jobbra kormányozni. Igaz, hogy balra sem. Minduntalan beleakadtam a vezérgyakba. „Szállj le — mondta Ferike megvetően — majd én megmutatom, hogyan kell kocsit vezetni.” — És megmutatta. A kocsit nyílegyenesen szaladt az uton. „Látod?” — mondta Ferike, nem is hiszéken, csak ép egy kis lenézéssel. „Látom” — mondtam és szőgyeltem magam. Általában ami az autót, motort és repülőgépet illeti, a hat éves Ferikével szemben határozott „Minderwertigkeitskomplex”-eim támadnak, azaz magyarul: alacsonyabbrendűségem érzése kerekedik felül rajtam. Azt már meguntam, hogy Ferike képzelt autóbusszain, melyeket ő oly kiváló szakértelemmel vezet, holott csak padokból és székekből valók, állandóan csak utasi vagy kalauzi minőségben szerepelnek és már látom, hogy önérzetemnek tartozom azzal, hogy beiratkozom egy soffőriskolába. Csak attól félek, hogy itt is megbukom a vizsgán, mint nyáron a kertben és Ferike becsülésének immár régő maradványait is elveszítem. Hiába. Most már késő, korábban kellett volna kezelni a technikai haladást.

Visszont az is igaz, hogy nekem — nekünk, régebbieknek — mindehhez még csak borkabátunk sem volt, pilótasapkánk sem és legfeljebb akkor repültünk, ha az almafáról lepottyantunk.

F. J.

— Miklós herceg Párisba érkezett. Párisból jelentik: Miklós herceg tegnap Saveanu asszony kíséretében Párisba érkezett. A herceg szigorú inkognitóban tartózkodik a francia fővárosban.

— Nagyvárad újságíró színdarabjának bemutatója. Az Erdélyből kiindult nagy színpadi sikerek sorában egy új név igyekszik magának utat törni: Pásztor Miklós, fiatal nagyvárad újságírókollégánk, akinek „Husz éves találkozó” című színművét most csütörtökön mutatja be Nagyváradon a kolozsvári színtársulat. Az alig husz éves Pásztor Miklós darabja a háborúelőtti, háborús és háborúutáni generáció problémáit tárgyalja és a komoly irodalmi és színpadi érték minden jelével ékes. A darab nagyvárad premiérje, minden valószínűség szerint, egy új nagy erdélyi siker első állomása lesz.

— A brassói rendőrség hírei. Lungu János, a brassói rendőrség detektívje letartóztatta Sándor Géza katonaszökevényt, aki egyúttal a legveszedelmesebb vásári és vasúti tolvajok egyike. — A derestyei-úti „Suzana” szállodában idős Voinescu János kabátjából ismeretlen tettes ebédközben 2500 lejt emelt el. — A rendőrség letartóztatta Csomor Sándor kereszteri illetőségű csavargót, aki vasárnap este nyílt utcán egy hölgy kezításkáját akarta elrabolni. — Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt vasárnap este a Kut-utcán, amikor Zeimes János brassói lakos a tramvajra akart felszállni, hogy hazautazzon. A helyi vasút már éppen megindult s a sietve felugró ember a földre zuhant. Szerencsére nem került a kerek alá, de arcán és lábán olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a szolgálatos rendőr azonnal a „Märzescu” kórházba szállította, ahol bekötötték sebeit.

TARDIEU vezeti a francia leszerelési delegációt

Páris, január 18.

A leszerelési értekezletre utazó francia delegációt véglegesen összeállították. A delegáció vezetője Tardieu hadügyminiszter lesz, tagjai Dumont, Dumensil,

Paul Boncour és Fabry képviselő, a kamara hadügyi bizottságának előadója.

Tudni kell, hogy Tardieu, aki a bizottságot vezeti, egyike a legszélsőségesebb francia sovíniszta politikusoknak.

— HÁZKUTATÁS A TEMESVARI EGYSÉGES SZAKSZERVEZET HELYSÉGEKÉBEN. Temesvárról jelentik: A temesvári rendőrség az egységes szakszervezet helyiségében hátfőn házkutatást tartott, amelynek során számos iratot foglalt le. A teremben a házkutatás idejében hatvan fiatalember tartózkodott, a kiket a rendőrség bekísért, majd igazolás után szabadon bocsátott. Egyedül Barabás János és Stoffer József maradnak a rendőrségen, a kiket kommunista agitációval vádolnak.

— NYUGDIJAS-SORS. Marosvásárhelyről jelentik: Tegnap este egy hatvanhét éves ur-asszony, akinek a nevét a rendőrség család-jára való tekintettel nem adja ki, különben egy nyugdíjas postafőtisztviselő felesége, a hónapok óta huzódó nyugdíjnomáliák és az ebből származó nyomor miatt a fűskamrájában felakasztotta magát. Mire hozzátartozói ráakadtak, a szerencsétlen asszony már halott volt.

— AZ ARADI KERESKEDŐK MONSTRY-GYÜLÉSE. Aradról jelentik: Arad kereskedőtársadalmának a Kereskedő Testület kezdeményezésére hétfő este monstre-gyűlést hívott egybe, amelyen az adóalapot felemelő új adótörvény ellen készülnek állást foglalni.

— Aradi Viktor a polgári bíróság előtt. Bukarestből jelentik: Ismeretes, hogy Aradi Viktort a nagy szovjetkémkedési per egyik fővádoltját, 15 évi kényszer-munkára ítélte a hadbíró, azonban a legfelsőbb katonai bíróság az ítéletet megsemmisítette és Aradi Viktor ügyét polgári bíróság elé utalta. Aradi Viktort ez ítélet alapján ma átszállították az ilfovi ügyészségre, ahol Papadopol vizsgálóbíró megkezdte kihallgatását. Aradival együtt Silber Herbert mérnök is átkerült a polgári bírósághoz, akit a hadbíró 5 évi kényszer-munkára ítélte, de a katonai semmitől sem gyáncsak megsemmisítette a hadbíró ítéletét és így ő felette is polgári bíróság fog ítélni.

— MAROSVÁSÁRHELYI HIREK. Tudósítónk jelenti: Csuka László negyvennégy éves mozdonyvezető Palotailva felé vezetett egy tehervonat. A szerencsétlen mozdonyvezető a mozdonyon hirtelen meghalt. A fűtő, aki vizsgázott gépész, azonnal átvette a vonat vezetését. — Dr. Musca Péter, a marosvásárhelyi interimár bizottság elnöke, a városi földgáz ügyében interveniált Bukarestben, a belügyminisztériumnál. A belügyminisztérium ugyanis ismételt a Motas-földgáz-társasággal kötötte meg a szerződést, amely a földgáz-árat újra fel akarja emelni. Döntés még nem történt. — A marosvásárhelyi rendőrség rádióráziát tartott a városban, amelynek folyamán rengeteg fekete-rádiót talált. A rádiókikérők ellen megindult az eljárás. — Megemlékezett a B. L. arról, hogy Maros megye prefektusát kicserélik. Reileanu prefektus ma délelőtt visszaérkezett Bukarestből, ahol a belügyminisztériumban tárgyal. Reileanu kijelentette, hogy továbbra is ő marad a prefektus.

— Ezt nevezik célkitűzésnek. Csikszederéből jelentik: A Brassóba helyezett Popovici N. tanfelügyelő helyébe a közoktatásügyi miniszter Ghircea Pétert nevezte ki. Az újdonsült tanfelügyelő, nyilatkozata szerint elődei nyomdokain akar haladni, s székfoglaló beszédében ígéretet tett arra nézve is, hogy a felkezesi iskolákat minél előbb államosítja.

— JANUÁR 29-ÉN OSZTIJAK KI A GYÓGYSZERTÁRENGEDÉLYEKET. Bukarestből jelentik: A munka- és egészségügyi minisztérium felhívást bocsátott ki azokhoz a gyógyszerészekhez, akik a gyógyszerári koncesszió versenyvizsgáját sikerrel tették le. A felhívás értelmében január 29-én jelentkezniük kell ezeknek a gyógyszerészeknek, mert akkor osztják ki véglegesen a gyógyszerár-engedélyeket. Megjegyzendő, hogy ebben az ügyben az egészségügyi minisztérium már január 11-ére tűzött ki döntést, azonban olyan elenyészően csikely számban jelentek meg ezen a gyógyszerészek, hogy az engedélykiosztást nem tartották meg.

— FELÜGYEZTETÉK MAROSMEGYE FŐJEGYZŐJÉT. Marosvásárhelyről jelentik: A belügyminisztériumhoz az utóbbi időben több feljelentés érkezett, amelyek arról számoltak be, hogy a megyében lezajlott községi jegyzőválasztásoknál rengeteg visszaélés történt. A szabálytalanságok kivizsgálásának lefolytatására Maros megye prefektusja már ki is adta a rendeletet. Bukarestből a belügyminisztériumból egy inspektor szállt ki Marosvásárhelyre és a környékbeli falvakban megkezdte a vizsgálatot. Már az első napokban megállapította, hogy a községi jegyzőválasztásokon több okmány eltűnt. Minthogy ezek mind Voica Aurél marosmegyei főjegyző kezén mentek keresztül, nyilvánvaló, hogy azt csak a főjegyző tüntethette el. Az inspektor Bukarestből távirati uton kért intézkedést a belügyminisztériumból, ahonnan táviratilag meg is érkezett már a Voicu Aurél megyei főjegyző felfüggesztéséről szóló rendelet. A hír városzerte nagy feltűnést keltett.

★ BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Popp János röntgenológus, kórházi főorvos, két heti külföldi tanulmányutra utazott.

— Cirill orosz nagyherceg leányát feleségül veszi Alfonz legidősebb fia. Párisból jelentik: Alfonz spanyol exkirály legidősebb fia feleségül szándékszik venni Cirill orosz nagyherceg Pira nevű leányát. A házasságot Alfonz, fiának egészségi állapota miatt ellenzi. Tudvalevő, hogy a szóbanforgó spanyol királyfi gyengeelméjűségben szenved.

— Tizenegy orosz vasutas a vádlottak padján. Moszkvából jelentik: Moszkva közelében — mint ismeretes — szörnyű vasúti katasztrófa játszódott le néhány hónappal ezelőtt, amelynek 68 haláleset 131 súlyosan sebesült áldozata volt. Az ügyel kapcsolatban most tizenegy vasutas került a bíróság elé, akiket azzal vádolnak, hogy a szerencsétlenséget szándékosan idézték elő.

— Ungyilkos ügyvéd. Kecskemétről jelentik: Dr. Pásztor János ügyvéd, a kecskeméti függetlenségi párt vezére, hétfőn délelőtt lakásán felakasztotta magát. Tetének oka ismeretlen.

— Endresz visszarepül Amerikába. Budapestről jelentik: Endresz György, az oceanrepülés magyar hőse, niabb tengeri utra készül. A „Justice for Hungary” le szálláskor szerzett sérüléseit kijavították s a gépet ismét üzemképes állapotba helyezték. A kitérő repülő valószínűleg áprilisban indul utnak.

— AZ ARADI NYUGDIJASOK KETSÉGBEESÉSE. Aradról jelentik: Az aradmegyei nyugdíjasok körében óriási elkeseredés uralkodik, mert járulékaikat a mult év szeptember óta nem folyósították. A hihetetlen nyomorba került nyugdíjasok elhatározták, hogy a közeljövőben tiltakozó monstre-küldöttséget menesztenek az aradi pénzügyigazgatóság-ra.

GENF: Arany Őfelség a trónon

Genf, január hó 18.

Eseménydus napok közelgését lehet érezni Genfben. Gyors egymásutánban követik egymást a különböző tanácskozások, tárgyalások és konferenciák, tegnap a jóváhagyó Fulvio Suvich, a Népszövetség pénzügyi bizottsága elnökének megértő bólogatása közben báró Korányi Frigyes magyar pénzügyminiszter alapos fejtegetéseit hallgatták meg élénk érdeklődéssel a bizottság tagjai Magyarország javuló pénzügyeiről, ma az aranybizottság kezdte meg munkáját és a genfi külisszákát teljesen beállították ehhez a csillogó színjátékhoz....

Mit sütnék ki az aranyról a derék urak? Amit a közgazdászok amugyis jól tudnak, a világ meg amugy sem lesz tőle sem bölcsebb, sem jobb kedvű....

Ha megvizsgáljuk még az aranyelosztás grafikonját és nyomban szemügyre vehetjük, hogy 1929 óta Franciaországnak, az Egyesült Államoknak, Svájnnek és Hollandiának jelentős mértékben megnövekedtek az aranykészletei, ugyanakkor pedig más boldogtalanabb államoknak, különösen a középeurópai országoknak ijesztő mértékben lecsökkent az aranytartalékja. Már pedig az arany az a rendeltetés, hogy egyenletes ütemben és fennakadás nélkül végezze el körforgását a gazdasági élet szervezetében és ha ebből a körforgásból a politikai tendenciák medrébe tereljük az aranyat, fejlődés helyett elsorvad az egész organizmus....

„Ez történt az arannyal” — hangzik a tudálos jelentés. Így bosszulta meg magát az a versengés, amely az államok között folyt és amelynek az volt a legfőbb célja, hogy valamennyi ország a lehető legtöbb aranyat halmozza fel a nemzeti bnok pincéjében.

Azt is magától értetődőnek tartják a szakértők, hogy Középeurópa területén, ahol legfeltekenyebbek az államok nemzeti függetlenségükre, egész csomó olyan szükségrendeletet és kényszerrendszabályt honosítottak meg, amellyel az érdekelt országok szintén csak az arany kiszivárgását akarták megakadályozni, nehogy politikailag kiszolgáltatottjai legyenek azoknak az országoknak, ahova az arany vándorol.

A szakértők előtt az a vélemény formálódott ki, hogy az aranyat le kell dönteni arról a trónról, ahova a politikusok ültették, mint valami népek feletti tiránust.

Csak ha ez sikerül és az aranyat visszahatják természetes rendeltetésének, akkor lehet csak kilátás a gazdasági életet bénító zavarok elmúlására....

Aki a genfi organizációk közeléből figyelheti a lázas eseményeket, és az izzó légkörben összeülő jóvátételi konferencia felé tornyosuló felhőket, tudja, milyen kevés eredmény nyílik az arany de-tronizálására.

S. L.

— Villamoskarambol Budapesten. Budapestről jelentik: Hétfő délelőtt a Podmaniczky utcában két villamoskocsi ütközött össze. A szerencsétlenség következtében nyolc utas sebesült meg súlyosan.

— Kétszer annyi az idén a munkanélküli Szatmáron, mint tavaly volt. Szatmári tudósítónk jelenti: Tavaly összesen hétszáz munkanélkülit tartott Szatmár városa nyilván. Az idén a nyilvántartott munkanélküliek száma 1586. Tavaly a nyilvántartott hétszáz személyes másfél-ezer eltartott családtagot jelentet be, az idén az eltartandó családtagok száma 4578 és ennek ellenére is tavaly az állam négysszázese lejjel járult hozzá ahhoz, hogy a város munkanélkülieit segélyezni tudja, míg az idén az állam e célra mindössze ötevenezer lejt utalt ki. A helyzet tehát az, hogy kétszer annyi munkanélkülit az idén a tavalyi négysszázese lejt helyett ötevenezer lejből kell eltartani.

— Farkaskutya támadta meg a csikszederai törvényszék elnökét. Csikszederéből jelentik: Kellemetlen kalandban volt része szombaton Casnicu csikszederai törvényszéki elnöknek, akit a város főutcáján fényes nappal egy hatalmas farkaskutya támadta meg, mely a ruhát teljesen lecibálta róla. A meglepett elnököt csak a sétálók közbelépése mentette meg a megvadult kutyától. A csikszederai rendőrség az eset következtében szigorú ebzárlatot rendelt el.

ASTRA APOLLO MOZGÓ BRASSÓ	Még csak ma, a nagysikerű beszélőfilm	Január 19-től kezdve a legbájosabb filmbohózat
	„AZ UTÁLATOS” (FIATALNAK KELL MARADNUNK)	„Jöjjön hozzám randevura”
	Főszerepben: Evelyn Holt, Rosa Valetti, Heinz Kühneke, Alfred Abel.	Fős erepben: Luise Englich, Szőke Székely, Fritz Schultz, Ralph Arthur Robert.

— Vakmerő betörők fényes nappal ki-
osztották egy gyáros lakását. Lugosról
jelentí tudósítónk: Vakmerő betörést kö-
vetelt el tegnap délután három, eddig
még ismeretlen betörő Kovács Sándor
lugosi betongyáros lakásán. Az intelli-
gens kinézésű és jól öltözött három fia-
tal ember délután 3 órakor megjelent a
Kovács lakásán, ahol sem a gyárosék,
sem a családtagok nem voltak otthon. A
betörők behatoltak a lakás belsejébe,
amelyet nagy sietséggel átkutattak. A
szobákban felleltek, megelégedtek egy szeré-
nyebb székkel is, amennyiben ne-
hány értékes ékszert és egy ötezer lej
tartalmozó női retikült vittek el maguk-
kal. A házból kilépve találkoztak a
gyárosok szakácsnőjével, akinek fel sem
tűnt a dolog. Csak amikor Kovácsék este
felé hazatértek, vették észre a betörést,
amikor azonban a tetteseknek nyoma ve-
szett. A rendőrség nagy erővel vezette
be a nyomozást a ház viszonyai jól in-
formáló urias kinézésű betörők kézrekeri-
tése érdekében.

— Amikor arcszine fakó, szürkésárga
és tekintete bágyadt, amikor szomorú,
nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik,
amikor epepangás, gyomorfájás, felfu-
vadás és fejfájás kózzák, olyankor ta-
nácsos néhány napon át reggel éhgyomor-
ra 1—1 pohár természetes „Ferenc Jó-
zsef” keserűvizet inni. Az orvosok azért
rendelik a Ferenc József vizet olyan
gyakran, mert ez sok esetben
a rosszullét okát gyorsan megszünteti és
az egész szervezetet felfrissíti. A Ferenc
József keserűviz gyógyászati értéke, dro-
gériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Atatzky-t, a besszarábiai Al Caponét
nyolc hónapi vizsgálati fogság után sza-
badlábra helyezték. Bukarestből jelen-
tik: Még a múlt év nyarán tartóztatták
le Atatzky-t, akit országjáróként mint
a besszarábiai Al Caponét ismertek. Nyolc
hónapi fogvatartás után ma 400.000 lej
kaució ellenében a vádtanács szabadlábra
helyezte.

— Sztrájkok Barcelonában. Barceloná-
ból jelentik: Háromezerhatszáz taxisof-
r tiltakozó sztrájkba lépett, mert a vá-
rosi tanács kimondta a díjszabás egy-
esítését. A város és a környék huszon-
öt ezer textilmunkása a béremelés megta-
gadása miatt ugyancsak sztrájkba lépett.

— Lepadatu volt miniszter Brassóban.
Szombaton délután Brassóba érkezett Le-
padatu volt liberális miniszter, aki a li-
berális klub helyiségében expozé tartott.
A volt miniszter kifejtette, hogy a lesuj-
tó gazdasági helyzeten csak a liberális

Miniszterek a hőnőben

Hónapokon keresztül folyt Varsóban az a
bűnpör, amelyet a lengyel diktatura indított
az ellenzék vezérei ellen. A vádlottak, — volt
miniszterek és polgári előkelőségek, csaknem
kivétel nélkül súlyos börtönbüntetést kap-

kormány sürgős uralomrajutása segíthet-
ne. A miniszter vasárnap a brassómezei
falvakat kereste fel, hétfőn délelőtt pe-
dig visszatért a fővárosba.

— Letartóztatták, mert kabátot vitt
Dán Istvánnak a börtönbe. Kolozsvári tu-
dósítónk jelentik: Megirtuk, hogy az el-
kobzott munkánapiár miatt a kolozsvári
rendőrség megkeresésére Marosvásárhe-
lyen letartóztatták Dán István famunkás-
vezért és Kolozsvárra szállították. Utköz-
ben Dán megkérte Vízványó Károly asz-
talosmestert, hogy keresse fel a feleségét
és szólna neki, hogy vigyen be számára
egy kabátot a fogházba. Vízványó eleget
 tett ennek, de mert az asszony ágyban-
fekvő beteg volt, maga vitte el a kabátot
Dán Istvánnak, de pórtul járt, mert őt is
ott tartották az ügyészségen. A napiár
ügyében egyébként eljárás indult meg a
nyomda ellen is, ahol készült.

— Készül a vádirat Sava Cornél ellen.
Kolozsvárról jelentik: Puscaru vizsgáló-
bíró nyilatkozott a B. L. munkatársának
a feketeszász jelenlegi állásáról. Elmon-
dta, hogy két vádiraton dolgozik már
hosszabb ideje. Az egyik a mezőtelegi
zsarolás ügyében készülő Sava Cornél szí-
guranca főfelügyelő, Filimon komiszár és
társai ellen. A másik vádirat a szászfene-
si szeszgyár bérlői és alkalmazottai ellen
készül. Nyolc-tíz napon belül a vizsgáló-
bíró és az ügyészség elkészül a munkájá-
val, a vádiratot kikészítik az érdekel-

Képünkön (fent balról jobbra) látható:
Putek, Kiernik volt miniszter és Lieberman,
az ismertebb szocdem vezér, (lent balról
jobbra) Dambski, volt miniszterelnök, Witos
és Prager, az ismertebb parasztpártvezérek.

teknek, azután pedig a törvényszék kitü-
zi a főtárgyalást, amelyen végre nyilvá-
nosságra fognak kerülni a mezőtelegi
revolveres éjszakai rajtaütés összes rész-
letei.

— ELOFIZETŐINK kísérjük figyelemmel a
címkejükön feltüntetett lejáratot. A lap za-
vartalan expedíciója érdekében gondoskodja-
nak idejében a lejárt előfizetés megújításáról
s ha akár postán, akár megbízottunk útján
megújították az előfizetést, figyeljük meg,
hogy 8 napon belül az új lejárat szerepel-e a
címken.

— Betegsége miatt öngyilkos lett egy
lugosi asszony. Lugosról jelentí tudósí-
tónk: Megindító körülmények között
vált meg az élettől Feicht Béla lugosi
nyugalmozott pénzügyi főtanácsos fele-
sége. Az ideális családi életet élő uriasz-
szonyon kétes kimenetelűnek ígérkező
operációt kellett volna végrehajtani,
melynek költséges és bizonytalan voltá-
ra tekintettel a rendkívül finom érzésű
asszony öngyilkosságra szánta magát. —
Mint ahogy a szomszédos Buziáson családi
sírbotjuk volt, hogy az átszállítás költ-
ségeitől férjét megkímélje, Feichtné teg-
nap Buziásra utazott, ahol az egyik pen-
zióban szobát bérelt s ott, miután bezár-
kózt, mindkét karján felvágta az ere-
ket és rövid idő alatt teljesen elvérzett.
A köztisztviselőnek álló előkelő ur nő tra-
gikus öngyilkossága széles körben rend-
kívüli nagy részvétet keltett.

DECSEY ZOLTÁN:

101

A SIRO VÁROS

Nem, nem lehet igaz, hess, te csunya
álom, jöjjön a felébredés...

Katonák ugranak a két halálra szánt-
hoz és hirtelen kendővel kötik be a szem-
üket.

Az öregnek kiesik a pipa a szájából és
most elüvölti magát.

Olyan rémes ez az üvöltés, mintha ha-
lálra sebzett macsó rohanna támadójá-
nak, hogy minden dühét kitöltse azon,
aki elveszi tőle az erőt, a napsugarat és
az izletes málnát. Kézét ki akarja ránta-
ni a kötelékből, a gyermek ott mellette
fájdalmasan jajgat. Egymáshoz kötötte
őket két éven át a műhely közössége és
most egymáshoz kötözve mennek a halál-
ba.

Nem, nem lehet igaz...
Türelmetlenül néz körül. Az utcárok
felé figyel. Miért nem verődik fel a por,
miért nem bukkán fel a lovas, aki kezé-
ben fehér papírtekerest lobogtat? A ke-
gyelem írását.

Körülnéz. Mind sápadt, halálra vált
arcok mellette. Egy asszony eltakarja ke-
zével az arcát és hangosan zokog. A töb-
biek némák, mozdulatlanok. Itt a halált
osztják és a mors imperatorral nem jó
kacérkodni. A tiltakozást, a lelkek elke-
seregését meghívja a félelem.

Ugy lükk a falhoz őket, mint a lisztes
zsákok. Az öreg lehajtott fejjel áll, a fiu
föltérde hull és szabad balját homloka
elő tartja.

— Tűz...

Tizenhat fegyver dördül el egyszerre.
A sortűz pompásan sikerült, a vezénylő
hadnagy büszke lehet rá. A két test elő-
rebukik. Az öreg még megvonaglik. Két
golyóval átjárt feje a villanyossínhez
vágódott és a halántékán véres zúzódás. A
fiúnak a mellkasát járta át három golyó,
egy pontosan a szív közepén furódott
keresztül...

Harsány vezényszó, a katonák most
más gyors ütemben térnek vissza lakta-
nyájukba.

Néhány perc múlva a hullakocsira dob-
ják a két áldozat testét.

— Hát hogyan írjam meg? Hát mit ír-
hassak erről?

— Hogyan parancsoljak a tollamnak,
hogy fel ne lázadjon? Hogyan parancsol-
hassak az agyamnak, hogy hívős tár-
gyilagossággal mérlegelje a történeteket?

Háromszor is hozzáfogott a tudósítás-
hoz. Végül valahogy mégis csak elmon-
dta az eseményeket úgy, ahogy történ-
tek...

Kallusz Péter és Prisztás János...

És végig számolta az ujján őket.

Éppen ráférték a balkéz ujjaira. Öten
voltak néma halottak, akik most már bé-
kén fekszenek siriukban, nincsenek
gondjaik és fájdalmaik...

Mikor záródik a sor? És kit szemelt ki
következő áldozatnak a sötét, ostoba
végzet?

Amint a Főutca felé halad, hirtelen
fegyverdörrenés hangzik, pillanatok
alatt összeszalad a tömeg és csak annyit
lát, hogy valakit közrefognak, ütlegek
hullanak, vad lármá, szitkozódás. Fűtő-
lépésben közeledik és a tömegbe furó-
dik. Az, akit vernek, már több sebből
vérzik, arcán két csikban ömlik alá a
vérerecske, kalapja a földre hullott, haja
csapzottan hull a homlokába. Nem vé-
dekezik, apatikusan türi, hogy üssék. Azt
sem bánja, ha nyomban végeznek vele.

Ó már leszámolt mindennel és véres
pontot rakott a tragédia végére.

— Haris Laci!

Igen, ő volt az, a hűséges vagabondus,
a derék, jó cimora, aki egy légynek
sem ártott volna és most itt áll védtele-
nül, kiszolgáltatva a haragvó tömeg dü-
hének.

De hát mi történhetett?

Oda ugrik Laci mellé. Valaki éppen
homlokon akarja sujtani botjával a több

sebből vérző embert. Kikapja a botot és
megforgatja maga körül.

— Félre az útból! Aki hozzányúl, le-
ütöm!

Már két rendőr is odaér és erős öklök-
kel törnek maguknak utat a csoport kö-
zepéig...

A tömeg zugva, morogva tágit, a járda
széléig szorul és várja, hogy mi követ-
kezik...

— Gyilkos! Gaz gyilkos! — hangzik a
népítélet marasztaló szava.

A rendőrök karonfogják Harist. A fiu
nem ellenkezik.

— Vigyenek a rendőrségre... Meggyil-
koltam... Előre megfontoltan. Szántszán-
dókkal. Nem sajnálom. És ha ma nem tet-
tem volna, megtettem volna holnap.

A holttest ott hevert egy kapualjban,
ahol a gyilkos támadás történt. Egy orvos
scrénykedett a test körül, de hát kár
volt minden munka. Az orvos megcsóvál-
ta a fejét.

— Éppen a homlok közepén. De megta-
nultak az emberek gyilkolni!

— Nem ismeri, doktor ur? Ki az?

— Egy terménykereskedő. Nem ismer-
em közelebről. Hadigazdag. Ahogy el-
mondják, a gyilkos lesett rá. Amikor az
áldozat a kapualjba befordult, eléje ug-
rott és valamit kiáltott feléje. Rövid szó-
váltás, aztán eldőrdült a lövés. Nyomban
végzett vele.

Pista a rendőrségre sietett. A rendőr-
főnök előszobájában már ott találta kol-
légáit, a másik két helyilap rendőri rapor-
tereit.

— Mi újság?

— Eppen most hallgatják ki. Negyed-
óra múlva megkapjuk az anyagot...

—

A rendőrkapitány tollbamondta a val-
lomást.

Haris Laci magába roskadtan ült az
alája tolt széken. Nem törődött most
már semmivel. Ő elvégezte a maga leszám-
olni valóit, csináljanak vele, amit
akarnak. Minden mindegy.

A rendőrkapitány asztalán ottfeküdt a
bűnjel, hatalmas tisztirevolver, amelyből
csak egy golyó hiányzott. Az az egy go-
lyó biztosan talált. A revolvért ott kap-
ták meg a kapualjban.

* KINEK HATFAJASA van, megfogadja
a tanácsot és este forró fürdőt vesz, olyan
forró, amint csak kibírja, hogy az izmokat
meglazítsa és a bőr pórusai kinyíljanak. —
Azután egy Sloan's Liniment-ben könnyen
áztatott borogatást tesz a fájó helyekre és
ágyba fekszik. — Következő reggelén mintha
a fájdalmakat elfújták volna. (be)

— Nem szokott meg Molnár Imre dé-
vai „szeszgyáros”. Aradi jelentés alap-
ján megirtuk, hogy az aradi ügyészség
kihallgatásra idézte be Molnár Imre dé-
vai szeszgyárost, aki azonban a rendőr-
ség megállapítása szerint utlevéllel Ma-
gyarországra szokott. Molnár Imre pénte-
ken megjelent kolozsvári szerkesztőse-
günkben és a következő nyilatkozatot tet-
te: „Nem vagyok szeszgyáros, sem szesz-
kereskedő hanem kereskedelmi ügynök-
ségem van Déván. Tény, hogy az aradi
vizsgálóbíró kilencedmagammal megidé-
zett informátorként január 8-án. Megje-
lentem. Habár az idézést nem kaptam
meg, mert uton voltam és félóra kihallga-
tás után úgy engem, mint a többi beidé-
zettet haza küldtek. Aradról hazautaz-
tam Dévára, ott voltam három napig,
majd Bukarestbe mentem és katonai igaz-
olványom láttomozásáért Kolozsvárra
jöttem, ahonnan újra hazautaztam Dévá-
ra. Ez a legjobb bizonyíték arra, hogy
nem szoktam meg, mert nincs is rá sem-
mi okom.”

— Szerdán tárgyalják végső fokon a
nyíregyházai gyilkos ügyét. Budapestről
jelentik: Klein Sándor ügyét, aki Nyí-
regyházán meggyilkolta hivatalnoktársát,
Stark Andort, és akit a Tábla életfogytig-
lani fegyházra ítél, szerdán tárgyalja
végső fokon a Kuria. A végső döntés elé
általában nagy érdeklődéssel tekintenek.

Az ideális hashajtó a Dr. Bayer-féle

PURGEN

— Nem a főbíró, hanem az új regáti já-
rásbíró. Nyáradszeredából jelentik: Pár
nappal ezelőtt hírt adtunk arról, hogy a
nyáradszeredai kereskedőkhöz beállított
a főszolgabíró, megvizsgálta, hogy ki
vannak-e függesszve az árjegyzékek, a
mint azt az 1925-as spekulatívörvény ható-
dik paragrafusa előírja s aztán — nem tö-
rődve azzal, hogy a kérdéses rendelkezés
már elavult, mindjárt ki is kézbesítette a
magával hozott idézőket. A dolog folyta-
tása ezer lej pénzbüntetés lett összesen
tíz kereskedőre. Ezzel kapcsolatban most
Nyáradszeredából közlik, hogy nem a
főszolgabíró vol az a buzgó, sőt tulbuzgó
állami közeg, aki a kereskedőket végig-
járta, hanem a nemrégiben odahelyezett
regáti járásbíró. Igaz viszont, hogy a ke-
reskedők nem ismerhették fel azonnal,
mert bemutatkozni elfelejtett. Az idézők
kikézbítéséről azonban még azoknál
sem feledkezett meg, akik a kért árjegy-
zéket bemutatták. A három nap múlva
kiszórt ezer lejes büntetéseket a keres-
kedők természetesen megfizették.

* KOMÁROMY JÁNOS, Ordasok címen
megjelent új regénye. Az örök magyar láza-
dók nagy történelmi regénye, a gályarabok
szünetéről, Buda vivásáról. Thököli fel-
keléséről, az eperjesi vérengzésről és Munkács
bukásáról. A 340 oldalas könyv ára 145 lej.
Kapható a Brassói Lapok könyvostályában.

— A megterhelt ingatlanok tulajdono-
sainak gyűlése Brassóban. A brassói
Suzanna nevű vendéglőben Brassó város
kereskedői, gyárosai, iparosai és hivatal-
nokai gyűlést tartottak. Valamennyiük-
nek van valamilyen ingatlanuk, amely
adósságokkal van terhelve. A gyűlés,
melyen minden kategóriából felszólaltak,
elhatározta, hogy a következőket fogja
kérni a kormánytól: 1. Függesszenek fel
minden végrehajtás és kényszerrelátás.
2. Függesszenek fel minden csődkezdés.
Ezeket az intézkedéseket függesszék fel
mindaddig, amíg a városi adósságok kon-
vertálását letárgyalják. A gyűlés elhatá-
rozta, hogy memorandummal fordul
a királyhoz kérésük teljesítése érdekében,
miután ezek nélkül a sürgős segélynyújtá-
sok nélkül az amugy is katasztrófális
helyzetbe jutott gazdasági élet teljesen
megszűnik.

reklámélet

a célszerű reklám gyakorlati mód-
szereit ismerd, és a szerszámait
szakfolyóiratunkban szereksztik
na ogh sándor kiadóhiva a
budapest V. balvány ucca 12. sz.
előfizetés félévre 270 lej

Ha az ember hihet a reakció és uszítás központi közönyének, az Univer-sulnak, akkor a hadügyminisztérium kiküldött vizsgálóbiztosa, Marcovici generális már be is fejezte vizsgálatát a Dnyeszter-parti tömegmészárlás ügyében s a kormány elé terejlesztette jelentését, mely szerint „határmenti hatóságaink kifogásolhatatlan törvényességgel jártak el”.

Ki-fogá-sol-ha-tat-lan tör-vé-nyes-ség!

Igazán, annyi a felemelő, magasztos férfias, hazafias mozzanat a besszarabiai tragédiában, hogy nem tudjuk, a sok indok közül melyiket választotta ki a vizsgálóbiztosa-tábornok ur a kifogásolhatatlan törvényesség megállapítására.

Talán azt, hogy a hat áldozat közül egyik sem maradt élve?

Vagy talán azt, hogy az egyiknek 26, a másiknak 23, a harmadiknak 21 golyó furódott a testébe?

S hogy határmenti hatóságaink nem csupán a szabályszerű katonai fegyverrel, hanem kétszövi vadászpuskával durantották le az Isten képére formált Dnyeszter-menti vadállományt?

Esetleg azt, hogy a gránátzilánkok nem csupán a hátát, hanem az arányosság elveinek szemelőttartásával a hasi részekbe is behatoltak?

Hogy a két haldokló órákhosszat hevert a fagyos földön, a piszkos hóban, két lépésnyire a kórház kapujától?

Hogy a szekérre vetett holtestekre oly széles üléppel terpeszkedett rá a lovakat hajtó gránicsár?

Hogy Derecután Riva kisasszony feje oly ruganyosan csüngött alá a saroglya mellől s minden kerékfordulásra odaütött a következő?

Igazán nem hihetünk Önnek, kedves Univer-sul, aki Dnyeszter-parti cikkeit mindvégig a rémuralom helyeslésének jegyében írta meg. Nem hihetünk Önnek s kétkedünk abban, hogy a tábornok „kifogásolhatatlan törvényesség”-et jelentett volna.

Ha egyáltalában jelentett, akkor nem azt jelenthet, hogy „kifogásolhatatlanul törvényes”, hanem azt, hogy „törvényesen kifogásolhatatlan”.

S ez égbekiáltó különbség. Mert azt sosem hisszük el, hogy a Dnyeszter-menti mészárlás kifogástalanul törvényes volt. Ellenben arról már meg lehetünk győződve, hogy törvényesen nem fogják kifogásolni.

Jegyzékváltás a suszterinassal

Felreértések kikerülése végett mindjárt a kezdet kezdetén szeretném határozottan leszögezni:

Alábbi soraimmal nincs szándékomban megérteni, avagy székizolni e válság hullámain himbálózó társadalmi rendnek azt a tiszteletreméltó rétegét, amely cipészekből, eszmadaiákból, suszterekből és foltozó vargákból tevődik össze. Nem felejek meg természetesen a bocskorkészítőkről, sőt az orthopédekről, e nagyszerű és általam nagyrabecsült szakma különleges specialistaírói sem. Inkább azt szeretném, ha valahol, semleges helyen, összülnének és mélyreható eszmecsere folytatódnék egy olyan kérdéskörrel, amelyre akom-bakom írásu levelezőlap sorai hívják fel a kutató elme figyelmét. Persze, szurkolok attól, hogy a mai cudar világban ebből a konferenciából semmi sem lesz és bölcse fejtegetések, viták és replikák materiájából sohasem lesz alkalmunk összecsiszítani a pontos és maradéknélküli megfogalmazást, a legkimerítőbb definíciót arra vonatkozólag, hogy...

...hogy mi és mik a suszterbecsületnek, mint olyannak a nélkülözhetetlen, egyedül jellemző, különleges ismertető jelei?

No igen, ne tessék zokon venni, olyan régen élünk eme elég becsnélküli világrendben, hogy az ember a becstelenségek, csalárdagok, csalafintaságok, visszaélések, lopások, panamák himes mezején ténferegve, egészen el is felejtette, hogy a szótárban a kéllőszámu oldalak fellapozása után rábukkanhat a szem arra a bekezdésre is, amelyik így szól: Becsület...

Avatiztikus emlékek, elcsökevényesedett képzetek zaja viharzik fel az emberi tudatban erre a régen nem hallott szóra. Becsület?... Hát ilyen portéka is van ezen a világon?... Mi ez?... Mit jelent?... Tudja a fene!... Vagy a minden ismeretek enciklopédiája, a lekszikon! A fene — nagy ur lett belőle mostanában — nem válaszol. Ugy tele van a szája, amint két pófára felfüvőve eszi az életünket, a megélhetésünket, a multunkat, jelenünket, jövőnket, jövedvünket és egészségünket, hogy ha szólna, sem lehetne érteni a nagy zabálás, pardon: A Nagy Zabálás habzsolási melléklőzöngéitől. Marad tehát a lekszikon.

NAGY VICC

A neves pártis világ, a „Le Matin” nagy hűhóval, dérral-durrall, garral harangozza be, hogy két munkatársa, Leo Gerville-Roache és I. Roger-Mathieu urak beutazták a sötét Afrikát, átlépték a szaharai sivatag határát s innen érdekes, veszélyes riportokat szereztek.

Nagyképűség!

Hát még a sötét Afrika, a szaharai sivatag határa is érdekes és veszélyes?

Utazzák be a világos Besszarabiát s lépjék át a Dnyeszter határonalát.

Ezt nevezném érdekesnek és veszélyesnek.

BECSTELENSÉG

A romániai diákszövetség hivatalos lapja, a „Cuvântul Studentesc” legutóbbi száma „szószertint hűséggel” közli — mint történelmi dokumentumot — Vilmos német császár trónlemondó levelét. Ezt a világtörténelemben példátlanul álló okmányt a diáklap nyomán mi is ideiktatjuk:

„Örök időre lemondok a Porosz Koronára és a Császári Koronára való jogaimról.

Ezzel egyidejűleg feloldozom a német birodalomnak és Poroszországnak minden hivatalnokát, valamint minden tisztjét, altisztjét, közkapitányát és tengerészét a nekem, mint Királynak, Császárnak és a hadsereg legfőbb urának tett eskü alól. Elvárom, hogy ők a német birodalom új kialakulásáig minden erejükkel támogassák azokat, akik ma Németországban a hatalmat kezükben tartják, hogy e támogatással megóvják a német nemzetet az anarchiától és az idegen uralomtól.

Utódaimat kérem, hogy a romániai zsidók politikai jogait, melyeket én adományoztam nekik képmunkával, Mackensen tábornok által, ne engedjék megfosztani. Ugyanis egyetlen általam megszállott országban sem tettek a zsidók annyi reális szolgálatot nekem, mint éppen Romániában. Azonkívül kikötöm, hogy egyikőjük se fogadtassék be Németországba, mert nekünk nem kellene árulók. Ez az undok dudna ne telepedjék be a mi földünkre, tudva lévén, hogy ez a nemzet a legveszedelmesebb a világon.

Amirig-ben, 1918 november 28-án.

WILHELM (s. k.)

Ahol eféle becstelen és aljas hamisítványokat le lehet nyomtatni és hamisítani lehet, ahol eféle „történelmi dokumentumokat” szabadon lehet terjesztetni s ahol a lelkek mérgezőes ily eszközökkel szankciók nélkül folytatható, ott nem lehet csodálkozni azon, ha egyes nyomtat-

ványok meglepéssel veszik tudomásul a Dnyeszter-menti vérengzést, hiszen az áldozatok többsége ugys zsidó volt. Vagyis undok dudva.

HALADÁS

Némileg felizgatta a kedélyeket Magyarország, hogy Kelemen Kornél képviselő ur (Van-e, aki e nevet nem ismeri?) törvényjavaslatot terjesztett elő bilincs-használati jog kiterjesztéséről.

E törvényjavaslatl egyidejűleg viszont a közönség megóvása érdekében szükíteni akarják a rádióhasználati jogot.

Nem tudom megérteni, miért a nagy felzudulás? Ez a két javaslat tökéletesen időszerű és haladó szellemű. Talán tessék ismerni Koháry István gróf híres dalát a rabról:

„Az hárfának tehát kegyesen pengését Szeresd, mint madárnak szépen éneklését, Lábadra vert vasnak gyűlöljed zörgését, Mint füles bagolynak undok üvöltését.”

Ezt a verset a néhai gróf 300 esztendővel előtört írta.

Mi következik ebből?

Az, hogy a középkor eszményvilágát a zene imádta és a bilincs gyűlölete hatotta át.

Bethlen István titokzatos körutja

Utazás Temesváron át, Bécsen, Rómán, Belgrádon át Szófiába

A külföldi sajtót élénken foglalkoztatja a volt magyar miniszterelnök utazásai

Budapest, január 18.

Az európai sajtó egyre élénkebb érdeklődést tanúsít Bethlen István volt magyar miniszterelnök számos tekintetben titokzatosnak nevezhető külföldi utazgatása iránt. Ez a titokzatosság akkor kezdődött, amikor Bethlen István váratlanul Romániába utazott és Temesváron kihallgatást kért és kapott Károly román királytól. A mindenképpen szenzációs találkozás körül keletkezett sajtóharc még el sem ült egészen, amikor Bethlen már Bécsben kötött ki, ahol napokig tartózkodott, de még a szemfüles sajtó sem tudta kideríteni, hogy mikor,

hol és kikkel tárgyalt. Akkoriban csak annyit szögeztek le az osztrák lapok, hogy a volt magyar miniszterelnök nem üdülni utazott Bécsbe.

Bizonyára nem. Talán akkor és ott készítette elő olaszországi útját olyan sikeresen, hogy Mussolini mindjárt a megérkezése után fogadta. Rómában is több napig maradt Bethlen. Mussolinivel nem egyszer, hanem többször is találkozott s hírek szerint tárgyalásokat folytatott Grandi külügyminiszterrel is. Az olasz sajtó ismételtelen hangoztatta, hogy a látogatás teljesen magánjellegű, viszont a Mussolinivel és más olasz politikussal folytatott tanácskozásoknak nagy jelen-

sem emlékszik meg külön osztályok, érdekcsoportok és szakmák specifikus B.-ről. Mondom: igen helyesen.

Mert a B., kedves kis szaktársam vidékről, az olyan nemzetközi valuta, amelyre valahol a platói ideák honában van meg a biztos és devalválhatatlan aranyfedezet. Nézd te, kis vidéki suszterinas, ha már arról van szó, nyugodtan szólíthatjuk egymást szaktársnak, mert abban az időben, ugy 1919. nyarán, e sorok szerény írója is éppen ugy kalapálta a háromlábú kicsi széken görnyedve a kolozsvári kisasszonyok topánkáját, mint te a vidéki hajadonok és legényifjak eszmáján a félretaposott sarkot. Éppen ugy kevertem és szagoltam a csirizt, éppen ugy kentem be a jóillatu lámpakorommal a frissen kisimított és tüveggel megvakart cipőtalpat, mint te, messze, a vidéki hegyek között. Hogy mostan irok? Hát számít az? Hiszen most is toldozok, foldozok, eszméket varrok, szögezlek, kalapálok, simitok és fényezek egymás mellé, hátha a nagy értelmetlenségben sikerülne a Gondolat és az Igazság hétmértföldes csodacsimáját összecsiszkálni. Szaktársak vagyunk és mint idősebb, felkérlek arra, hagyjad azt a szakmabeli B.-et, esetünkben a suszter B.-et. Tanuld meg, hogy B. (becsület, butaság, bárgyuság), csak egyféle van. Ha nekem nem hinnéd, hidd el a lekszikonak.

És a konkrét esetet se vegyük ugy, hogy a temesvári májiszter ur vétett a suszter B. ellen. Mert jár-e neked az 1000 lej azért, hogy Fortuna, ez a vaksi misz, éppen azt a cédulet valorizálta 1 millióra, amelyet a te szurkos kis mancsod tépett ki a trafikosnak átadott bizományi blokkból. Jár-e neked azért pofon, ha véletlenül kopogást hallasz az ajtón és ajtót nyitasz, — az adóvégrehajtónak? Mi!? Temesvári szaktársad tekintse főnyere-

ménynek, hogy 1000 lajt, hallod: E-z-e-r lajst kap egy mázliért, ami engem is éppen ugy érhetett volna, mint a temesvári májiszter urat?... Hel?...

Ha most forr is benned a szakmabeli önérzet, ne ezért forrjon. Én megmondom neked, hogy annak idején, amikor te még az utca porában játszadoztál és vigan kentél pofácskádra a lekváros kenyeret, nagy Mesterek, tanultak és bölcsek, újratáptáltak ezt a vén és kitaposott Világot. Sőt meg is fejték. Nem tudom, mióta működsz a szakmában, de ha megnézed, hogy mit műveltek azok a kitanult Mesterek ezzel az ócska lábtüvel, amit a mindenség árjegyzékében Európának rubrikáltak el, hát mondom, égneik állana a hajad a szörnyűködéstől. Ha te így elfuse-rálnál egy reparálást, bizonyísten szerieszkadna a májisztered lábszija, meg a nadrágod egy igen fontos tájanatómiai parcellája. Pedig elég jó anyagot szállítottak hozzá az érdekeltek. Belsőnek a béke nosztalgiaját, sarkopótlásra a munka akaratát, talpnak az igazság eszméjét. Csupa prima hozzávaló. Nos látod, mit csináltak belőle. Még most is török a fejüket azon, hogy mit kezdjenek vele. Mert szorít, nagyon szorít. Rettenctesen kényelmetlen. Akkora bütyköket csinált már nekünk, hogy nem jární, de még vánszorogni is alig tudunk máról-holnapra.

Azt irod, szaktárs, hogy a temesvári májiszter megfélekedett a suszterbecsületéről. Hajaj, mennyire elhamarkodtat az ítélet. Hát azt közölte-e veled valaki, hogy annak idején, amikor a nagy Európai Suszteráj összeült Párisból Genfig, mi kis csizlikjei a jövődönék, mind futottunk és vittük a jó hirt:

— Mi nem akarunk többé vérezni. Mi nem akarunk többé katonát látni. Mi nem aka-

„MIROL” Reuma-szesz,

az

„amerikai sósorszesz”

Kipróbált és sokszorosan bevált szer reuma, ischiás, csipőfájdalom, hátmerevség, szaggyatás keresztcsont és izom fájdalmaknál. — Dörzsölje be vele a fájdalmas helyeket! — Ára 50 lei. — 150 lei beküldése ellenében 3 üveggel bérmentesítve küld: Örs Rezső gyógyszerész, Pankota (Páncota, jud. Arad)

teséget tulajdonított.

Most újra eltűnt Bethlen. Rómát elhagyta, de Bécsbe nem érkezett vissza, mert ott bejelentve nincs. A sajtójelentések azt mondják, hogy Rómából Zágrábon keresztül Belgrádba megy, ahol Zsifkovics miniszterelnök már várja. Ez a találkozás sem lesz tehát véletlen se nem is tekinthető privát aktusnak Zsifkovics és Bethlen között. Viszont minden jel arra vall, hogy Bethlen a belgrádi látogatás lehetőségét is megteremtette már Bécsben. Az is bizonyos, hogy Belgrádban tudják, hogy megelőzőleg Rómában időzött, a mint Rómában is tudta Mussolini, hogy onnan Belgrádba megy.

Utja azonban nem hivatalos jellegű, a mint nem is lehet, hiszen Bethlen most a magyar bel- és külpolitikában hivatalosan nem több, mint egyszerű képviselő, aki nem tartozik számon adni a diplomáciai testületeknek, hogy hol miért jár és mit végez. A belgrádi magyar követség, valamint a jugoszláv hivatalos körök már ki is jelentették, hogy nekik nincs tudomásuk Bethlen belgrádi látogatásáról, arról sem tudnak, hogy találkozás lesz közte és Zsifkovics miniszterelnök között. Bármilyen történet is, az nem hivatalos politikai aktus, hanem magánakció, vagy egyszerű udvariassági látogatás.

Ennyi világos. Az azonban már sokféle találgatásra adhat alkalmat, hogy a lemondott magyar miniszterelnök milyen célkitűzésekkel teszi ezeket a magánjellegű utazatokat. A külföldi sajtó még azt a tételt sem fogadja el teljesen, hogy csakugyan magánjellegű utazásokról lenne szó. Felteszi a kérdést: vajon Bethlen valóban „saját külpolitikát” készít elő, vagy minden, amit tesz, Károlyi Gyula jelenlegi magyar miniszterelnök tudtával történik. Ebben az esetben az sem lehetetlen, hogy

Bethlen csak azért mondott le, hogy szabadabban dolgozhasson annak a külpolitikai koncepciónak a megvalósítása érdekében, amelynek konturjait eddigi utazásai nyomán talán már ki is lehetne halványan rajzolni.

Mint miniszterelnök nagyobb felelősséggel utazhatott volna. Így utazgatásai magánjellegűek, még akkor is, ha Temesváron Károly román királlyal, Rómában Mussolinivel és Belgrádban Zsifkovicsal tárgyalt.

S végül még egy kiegészítő jelentés: Szófiából táviratozzák, hogy Bethlen István volt magyar miniszterelnök esetleg oda is ellátogat.

runk többé verekedni, ütni és üttetni. Elég volt, — élni akarunk!

Kis szaktársam, az Európai Suszteráj nagy Mesterei vétettek nem csak a suszter B., hanem az általános emberi B. ellen is vétettek. A jó hirre, amit a népek milliói uniszónó harsonáztak a fülükbe, dörszöltek a kezüket és mosolyogtak. Hogy mit mondtak és ígértek, azt egész sereg diplomáciai okmány őrzi későbbi korok hírvivőinek okulására. Azokért az ígéretekért vekszállja májszteredet az adóhivatal és azokért az ígéretekért kell most százért sorsjegyet venni, mert ma már csak a vakszerezése bekötötteszemű donnája pottyant dus ölelőből számunkra kenyérre, lakbérre, tűzifára és hasonló fényűzési cikkekre aprópénzt.

Ne morogj csirizelés közben átkot és szidalmat a temesvári májszterre, hanem ama kiváló céhmesterekre, akik Párisban, Londonban, Berlinben, Genfben, Hágában, Lausanneban, Locarnóban toldják, földják a nagy kopott és nyugalomra érdemes csizmát: Európát. És ezt a kontármunkát nekünk megváltásnak kell elismernünk, mert különben jönnek a dikicesel és a lábszíjjal: a tankkal, a bombavető repülőgéppel és a gázzal, oszt ellátják a bajunkat, régi jó susztermorál szerint.

De a májszter ur, aki tudja, mi fán termik a suszter B., nem csak a lábszíjjat osztogatja ki kértlen porcióként, hanem az 1000 lejecket is, amint a temesvári példa mutatja. Fs az is bizonyos, hogy a suszter B. megiratlan kódexsze szerint a te májsztered és minden májszter urak, ha hiábavaló minden erőlködés, úgy vágják sutba az iparendélyt, hogy csak úgy zug a műhely bele. Ha nem megy már tovább!

És nem megy tovább! A nagy Európai Suszterájban pláne nem! S itt van valami, a mi nem fér össze a suszter B.-tel. A nagy Mestereknek, akik Párisban, Londonban, stb. stb. fővárosokban szereztek meg a világsuszteri oklevelet, eszük ágában sincsen letenni az ipart és elmenni, félreállani azok elől, akik még bírják, vagy bírnák. Tudással, tehetséggel és B.-tel.

Ez az, ami nem fér össze. De ezek a mesterek nem vesznek százért zsidókórházat, vagy mentőt s így soha sem is derül ki róluk, hogy baj van a kréta és a B. körül.

De, ha így csinálják tovább, még kibuzhatják a lutrit!

Finta Zoltán

HALÁL EGY KIS LOPOTT FA MIATT

A román-cseh határon vér serkent a riasztó lövés nyomán

Szatmár, január 18.

A B. L. tegnapi számában jelentette, hogy Nagytarna és Viski községei között romániai grancsár katonák rálöttek egy néhány határátlépőre, akik közül az egyik megsebesült. A sebesült cseh állampolgár tegnap éjszaka a nagyszőlősi kórházban sebeibe belehalt.

A cseh és román hatóságok ma délelőtt kiszállítottak a helyszínre, ahol is közös egyetértéssel megállapították, hogy hetek és hónapok óta nap-nap mellett nagyon sok cseh állampolgár ezen a szakaszon a román területen levő erdőségekre átlópdzik és ott fát lop. Csehországban is nagy a szegénység és mivel az erdő éppen a határon fekszik és mert az idegen állam erdejéből lopott faért a cseh törvények senkit meg nem büntetnek, ide jött át a közeli Viski falu nepe fát lopni.

Lopni mindig jól esik és különösen jól esik büntetlenül.

Preisler és Lébi román állampolgárok már többször jelentették a nagytarnai grancsár parancsokságon, hogy erdejüket a csehek állandóan dézsmálják és arra kérték a határátlépőket, hogy fokozottabb figyelemmel őrkdjenek ezen a ponton. Tegnap délután ismét csapatosan jöttek át a csehek az erdőbe fát lopni. Egész csapatok jöttek egyszerre, fejszét hoztak magukkal és úgy döngették az erdőt, mintha a sajátjukban dolgoznának.

Macau Joan és Mavoin Todor grancsárjárőrök a 171 és 172-es határkő között észrevették, hogy a domboldalon ritkás erdőben ismét fát lopnak a csehek. A csehek is észrevették a patrult és futásnak eredtek.

A grancsárok azonban nem elégedtek meg az eredménnyel, hanem megbújtak a domb mögött, hogy meglessék, visszajönnék-e újból a fatolvajok.

Tíz pec sem telt bele, a cseh fatolvajok ismét ellepték az erdőt.

Macau grancsár ekkor előbújt a domb

mögül és előbb hangos kiáltással, majd füttel és riasztó lövéssel felszólította a tolvajokat, hogy ne meneküljenek, hanem álljanak meg és engedjék magukat letartóztatni.

Nagyon természetes: a tolvajok erre a figyelmeztetésre sem engedelmeskedtek, hanem eszeveszett futásba menekültek, hogy elérjék a cseh határt és a hazai föld salvus conductusát élvezhessék.

At is jutott mindegyik a határon, csak egyetlen egy fatolvaj maradt román területen. Ez után a visszamaralt tolvaj után utána lőtt a grancsár.

A katona úgy vallja, hogy a tolvaj lábának irányította a lövést.

A nyomozás és a boncolás megállapította, hogy tényleg a férfi a bal combján sebesült meg, ott ment be testébe a golyó, de

a golyó átfurta a hasüreg beleit és a jobboldalán a csipő fölött jött ki.

A fegyver golyója ellenére is a sebesült még átjutott a cseh területre és így nem román, hanem cseh kórházba szállították.

A szerencsétlen fatolvaj halálát belsővérzés okozta és a határmegye még ma is vértől piros. A hóban mindenhol megtalálta a kiszállított bizottság azokat a vérnyomokat, amelyeket a menekülő cseh tolvaj hullatott el.

A közös jegyzőkönyv és a jelentés ma ment fel az igazságügyminiszterhez, ahol rövidesen döntenek: legyen-e diplomáciai lépés az ügyből.

Mindegy már. Egy kis fával és egy emberrel ugys kevesebb él a földön.

Meghalt a cseh-román grancsár egy ember, mert szerte a világon nagy a nyomorúság és nagyon sokan vannak, akik ha melegedni akarnak, lopniuk kell.

Itt kellene már valami diplomáciai lépés. Itt, hogy az emberek egy hátikásra való fa birtokáért ne kockáztassák az életüket.

Sport

Az Újpest két nagyszerű győzelme Németországban

Drezda, január 18.

A múlt évi magyar bajnokcsapat kitűnő eredményekkel szerepelt Németországban. Nemrég Berlin sportközönségét ragadtatta el technikás játékával, szombaton már Lipcsében, vasárnap pedig Drezdában aratott diadalt.

A szombati lipcei mérkőzésről a következő tudósításunk számol be: Újpest—SpV Leipzig 3:1 (0:1).

Tízzer néző előtt folyt le a mérkőzés. A sáros, csuszós talaj nem nagyon kedvezett. Az első negyedóránban némi Újpest fölény alakul ki, mely azonban nem válik határozottá. A 20-ik percben a német jobbszélső megugrik és áthuzását a bal-szélső védhetetlenül helyezi a magyar csapat kapujába. Az Újpest erős támadásokkal felel, azonban eredményt nem tud elérni. A lipcei együttes teljes erővel védelemben vonul.

A második félidőben két pihent játékoskal frissíti fel csapatát az Újpest és

ennek meg is van az eredménye. A 44-ik percben 11-esből egyenlít P. Szabó. A 25-ik percben Avar kapásból megszerzi a vezetést, majd újabb tíz perc múlva ugyancsak Avar fejről pattan hátóba a harmadik gól is. 3:1.

Tegnap Drezdában mérkőzött az Újpest, a következő eredménnyel:

Újpest—DSC 2:1 (1:1)

Az Újpest előző sikerei hatalmas érdeklődést keltettek a drezdai szereplésükkel kapcsolatban. Valóban a DSC volt az Újpest turáján a legerősebb ellenfél. A magyar együttes szívós, szép küzdelem után győzelmet aratott. A 12-ik percben Schneider szerzi meg a vezető gólt. Öt perc múlva a német együttes legjobb játékosa, Hoffmann, egyenlít. A második félidőben nagy küzdelem indul meg a győztes gólért, amit a 15-ik percben P. Szabó szerez meg az újpestieknek.

A párosversenyben Európabajnok a Brunet francia házaspár. A férfi bajnokságot a bécsi Schöffel Karl nyerte, míg a női bajnokság győztese a norvégiai Sonja Hennie.

↑ Berlinben lesz az idei jégchokki Európa-bajnokság. Berlinből jelentik: Az eredeti tervek szerint Prágában rendezték volna az idei Európa-bajnokságokat, azonban a csehszlovák jégchokki szövetség tárgyalásai a prágai műjégpályával nem vezettek eredményre. Ennek következtében a jégchokki Európa-bajnokságok március 6-tól 11-ig a berlini sportpalotában lesznek.

↑ Elindultak Amerikába a magyar műkorcsolyázók. Budapestről táviratozzák: Hosszas huza-vona után végre sikerült minden akadályt elhárítani a magyar műkorcsolyázók olimpiai útja elől. Va-

sárnap reggel vonatra szállt a Rottler-Szollás és Orgonista-Szalay pár, akik Lake Placidben a téli olimpiászon Magyarországot képviselni fogják és minden valószínűség szerint — sikerrel.

↑ Olimpiai bélyeget adnak ki az Egyesült Államokban a téli olimpiász alkalmából. Newyorkból jelentik: Az amerikai posta, a február negyedikén kezdődő téli olimpiász alkalmából piros-fehér színezű két centes bélyeget bocsát ki.

SONJA HENIE

a korcsolyázás női világbajnoka.

↑ Budapesti gyorskorcsolyázó eredmények. Budapestről táviratozzák: A vasárnap megtartott gyorskorcsolyázó versenyen a következő eredmények voltak: 10.000 méteren: 1. Hidvéghy 19 perc 51.1 mp. 500 méteren: 1. Kimmeling 48.2 mp.

↑ Vasárnap délben harminc fokos hőség volt a Pojánában. A Brassóval szomszédos ismert pojánai fennsík, mely kedvelt kirándulóhely, vasárnap délben harminc fok Celsiusot mutatott a hőmérő a null fok felett. A gyengébbek kedvéért megjegyezzük, hogy a naptár ugyanakkor nem júliust, hanem január 17-ét mutatott.

Szép sikerrel folytak le a Brassó-kerületi korcsolyaversenyek

Brassó, január 18.

Tegnap folytak le a Brassó-kerületi műkorcsolyázó bajnokságok a Cenk-alatti jégpályán. A résztvevők nagy fejlődésről adtak tanubizonyságot és produkcióik élénk tetszést keltettek. Részletes eredmények a következők:

Kezdek versenye. 7. Rothenbacher Rozi 38.6 pont. 2. Jahn Siegfried 35.8 pont. 3. Bräutigam Albert 28 pont.

Hölgy-ifjúsági. 1. Popp Romica 87.6 pont. 2. Balea Lili 62.2 pont.

Férfi-ifjúsági. 1. Gräf Gusztáv 164.2 pont. 2. Bräutigam Károly 97.2 pont.

Hölgy-senior. 1. Kenyeres Grete aszszony 146.6 pont. 2. Moser Reny 121.6 pont. — Versenyen kívül indul dr. Popp Mária, Románia 1931 évi műkorcsolyázó bajnoknője is, aki a legtöbb pontot szerezte.

Férfi-senior. 1. Dr. Gräf Helmut 164.2 pont. 2. Habermann Károly 148.5 pont.

Páros-verseny. 1. Moser-Habermann. 10.3 pont. 2. Kónya Böske—Zapf főhadnagy.

Walcer-verseny. 1. Moser-Habermann. 2. Bäditeanu—Káhn.

Az első helyezettek valamennyi versenyszámban a brassói kerület 1932. évi bajnoka címet kapták.

↑ A BTE nagykövetségi házi versenye. Eredmények: Futóverseny: szenior 1. Samhamer Raymund 46 p. 45 mp. 2. Gräf György 49 perc 24 mp. 3. Halász Endre 51 perc. junior. 1. Demeter Imre 31 perc 42 mp. 2. Kovács Gyula 43 perc 04 mp. Gyermekek: 1. Székely Zsolt 3 perc 47 mp. 2. Sipos Ferenc II. 4 perc 56 mp. 3. Benedek Sándor 5 perc 48 mp. Üreg fiúk: 1. Sipos Ferenc I. 2 perc 50 mp. 2. Hozovitz Béla 3 perc 27 mp. 3. Halász Kálmán 3 perc 33 mp.

Ön ellensége a pénznek, ha nem a „Margit-Pensió”-ban étkezik Bukarestben. Kitűnő házikoszt I-a kiszolgálás. — 30 lejes ebéd és 25 lejes vacsora menü. — Hivatalos Esperanto Otthon — Erdélyiek találkozó helye. — Pensiuca Margaret Strada Brezoianu (Bul. Elisabeta) No 8 Tulaidonos: PERNUSI PERSA MARGIT.

Közgazdaság

EGY ORSZÁG TRAGÉDIÁJA

Az állam kifizetetlen adósságai

December 31-én két milliárdnál több követelése volt a tisztviselőknek, tanítóknak és nyugdíjasoknak
Az iparnak hat milliárd lejfel tartozik az állam

A költségvetés szerint az idén nem fizetik a hátralékokat

Bukarest, január 18.

Az országban egyre nagyobb az elégedetlenség a kincstárral szemben, amely nem fizet. A késedelmek miatt az általános nyomor egyre nagyobb méreteket ölt. És mi tagadás, — az állam belföldi adósságainak rendezetlensége ma már ugyanolyan súlyos probléma lett, akárcsak a külföldi esedékes-
ségek törlesztése.

Kölesönökből tengeti életét a köztisztviselő, a tanító, a pap, a nyugdíjas és általában mindenki, akinek fizetése, vagy egzisztenciája bármilyen összeköttetésben állana az államháztartással. A belföldi adósságok elintézetlenségére jellemző egy párbeszéd, amely

az interparlamentáris konferencia alkalmával folyt le. Loeb, a Reichstag elnöke, elragadtatással jelentette ki, hogy Romániában mily nagyszerű az élet, a többi európai államokhoz viszonyítva és, ami a legesodátosabb, Románia mindezekben felül még csak moratóriumot sem kért. A lendületes elragadtatásra valaki megjegyezte, hogy a román állam viszont nem fizeti alkalmazottait és tisztviselőit. A német munkásvezér és politikus, hitetlenkedett ezen:

— Államcsódról, kényszermoratóriumról hallottam: de a tisztviselői fizetések megtartásáról? ... Legalább is az általam ismert európai államokban soha nem volt erre példa!

Argetoianu távirata: fizessétek a tisztviselőket

A pénzügyminisztérium néhány nappal ezelőtt kommunikált tett közzé, amelyben bejelentette, hogy február 1-ig a január havi tisztviselői járulékokat és nyugdíjakat hiánytalanul kifizetik. A kommuniké után, — a mely országsszerű felbresztette az emberekben a reménység csillagát, — ugyanilyen értelmű rendeletet küldtek szét az ország egyes pénzügyigazgatóságaihoz is.

Ennek a kommunikének olyan háttér van, amely a kormány számára súlyos leckét jelent. Az történt ugyanis, hogy Argetoianu pénzügyminiszter Párisba érkezése után három nappal táviratot menesztett Bukarestbe, amelynek röviden ez volt a tartalma: **fizessétek a köztisztviselőket.** A távirat indoklását nagyon könnyű kitalálni. A pénzügy-

minisztert a francia fővárosban bizonyára figyelemztették arra, hogy a belföldi fizetések nem teljesítése különös árnyékot vet a kincstárra, ami alkalmas arra, hogy a hitelszerzés szempontjából megingassa a külföldnek az államháztartásban vetett bizalmát.

A rendeletet tehát a pénzügyminiszter külföldi megszorítására adta ki. Ezzel szemben nem intéződött el minden. Hol vannak ugyanis a hátralékok, amelynek számszlopai súlyos száz milliókat tesznek ki és amelyeknek kiegyenlítéséről az 1932-es évben, aligha fog gondoskodni a törvény. Az állam tényleges bevételei tudvalevőleg alig elégségesek ahhoz, hogy az 1932. évi állami kötelezettségeket fedezzék, s nem pedig arra, hogy a milliárdos restanciákat is ki lehessen egyenlíteni.

Nem is fogják fizetni a hátralékokat

A tisztviselői fizetések és nyugdíjárólakok kiegyenlítésére, az államkassza mai helyzetében, teljesen reménytelennek látszik. Ennek igazolására elég, ha csak arra hivatkozunk, hogy a pénzügyminisztérium az állam január havi kiadásait pontosan 1 milliárd 400 millió lejtben állapította meg. Ennek az összegnek a kilencven százaléka a tisztviselők és nyugdíjak egy havi kiegyenlítésére sem elégséges. Azért mondtunk csak 90 percentet, mert az összegnek több, mint 10 százaléka az államgepezet többi csatornáin folyik el.

A fizetés-hátralékok kiegyenlítésének szomorú valószínűtlenségét éppén azok a számszlopok igazolják, amelyeket a pénzügyminisztérium egyik legtehetetlenebb részortja, az állami közadósságok vezérigazgatósága állított össze.

Ebből a megdöbbentő statisztikából kitűnik, hogy az állam belföldi adósságai közel 13 milliárd lejt, tehát egy egész évi költségvetésnek a felét teszik ki. Ennek a horribilis összegnek több, mint a háromnegyed része konszolidálatlan, más néven rendezetlen adósság. Ebbe a kategóriába tartoznak a tisztviselők, a nyugdíjasok és az állami szállítók egy igen jelentős része.

A tisztviselők és nyugdíjasok tragédiája számokban elbeszélve

Ugyancsak a pénzügyminisztérium illetékes igazgatóságától tudhatjuk meg, hogy az állam 1931. december harmincegyedikén több, mint egy milliárd lejt tartozott az állami tisztviselőknek. Ennyit mulasztott el fizetni az állam az elmúlt évben azoknak, akik az állami gepezet örlő malmában küzdenek a mindennapi létért és ennyit nem fizetett a világháború áldozatainak, megcsontítottjainak, özvegyeinek és árváinak alkotmányosan biztosított járulékaiból.

A hátralékokban a tanítók és tanárok vezetnek, mert ezek az össztartozások 26.9 százalékát követelik az államkincstártól. Mint mondtunk, az elmúlt év december 31-én a „követelésben” a tanítók jártak elől, akiknek kifizetetlen járuléka a pillanatban 417 millió 325 ezer lejt tesznek ki. Ez a horribilis summa pedig nyomorúságosan apró, két-három ezer lejes fizetésekből szaporodott fel ilyen szörnyű összeget kitevő milliókká.

Külön szerepel a kimutatásban a tanrestül-

tartoznak az egyetemi tanárok, intézmények alkalmazottai, stb., akiknek követelése a pillanatban 222 millió 395 ezer lejt tesz ki. Ezen felül még tartozik az állam 93 millió lejt az igazságszolgáltatás tagjainak és 165 millió 283 ezer lejt a papi karnak.

Végül pedig vegyük a harmadik kategóriát egy közös cím alá: „pontosan hatszáz millió lejt fizetés-hátralékot követelnek a különböző más kategóriájú tisztviselők, a rendőrség, a hadsereg s a határőrségek tagjai és más állami alkalmazottak.

Összesen tehát több, mint másfél milliárd lejt tartozik az állam, csak az elmúlt évi fizetésekre. Ehhez vegyük hozzá a kifizetetlen nyugdíjakat, amelyeknek összege, hozzávetőleges számítás szerint, közel háromnegyed millió lejt tesz ki. A költségvetés jelenlegi összeállítása mellett a lehetetlenséggel batáros, hogy havi másfél milliárdos kiadási előirányzatból ezt a két milliárdot meghaladó adóssághalmazt is kiegyenlítsa az állam.

A kincstár tehát, — miközben a külföld el-

képvedve tiltakozik a járandóságok folyósításának megtagadása ellen, továbbra is a rég elkopott szisztémát vágja az ország szeme közé és... nem fizet.

TÖNKREMEGY AZ IPAR ÉS ÖSSZEOMLIK A KERESKEDELEM

A belföldi adósságok rendezetlenségének azonban van egy másik súlyos hátránya, a mely a magángazdaság egyes rétegeit összemoratóriummal fenyegeti: a belföldi szállítók kifizetetlen járandóságai.

Az állam az elmúlt évi mérleg lezárása alkalmával 6 milliárd 14 millió lejt tartozott szállítóinak. Ebből az összegből a mai napig egyetlen lejt sem törlesztett. A hitelezők kategóriájába tartoznak a legnagyobb erdélyi iparvállalatok, közöttük első sorban is a vagon és mozdony-gyárak, továbbá különböző ipari üzemek. A súlyos gazdasági válság a romániai ipart valósággal derékba törte. A nehézségeket pedig fokozza, hogy az állam nem fizeti tartozásait. A különös helyzetnek mély társadalmi vonatkozásai vannak, amelyeket nem lehet figyelmen kívül hagyni. És

Szerkesztői üzenetek

660. sz. előfizető. Tévesen hallott arról a rendeletről, mert csak a Nemzeti Banknak egy felhívásáról van szó a pengőtulajdonosokhoz és ebben sincs szó határidőről. Az Ön Budapestén levő 40 ezer koronája ma — miután a pengő 1925-ben történt bevezetésével a magyar kormány 12.500 koronát tett egyenlővé egy pengővel, — nem ér többet három és fél pengőnél. Ennek csak a bejelentése is kerül majdnem annyiba, s ki van zárva, hogy pénzét bármilyen módon valorizálhatja. Sorsjegyeiről közelebb.

82828. sz. előfizető. Tessék az illetékes pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályához fordulni, mert most ott állapítják meg a viszonylagos nyugdíjösszeget, s azt is, mi számítandó be és mi nem. Ilyen részletekbe menő megállapításokkal mi nem foglalkozhatunk.

M. Béla. A születés még nem ad jogot az állampolgárságra. Sokan születtek Romániában, de azért nem román állampolgárok. Önnek tisztázni kell vagy a cseh, vagy a magyar állampolgárságát, s aszerint kell katonaiügylet is rendeznie. Megtörténhetik, hogy a cseheknek leszolgálnia az éveit s visszatérve, a román hadseregben is szolgálnia kell.

Kiskereskedő. Az a közlés lapunkban hivatalos adatok alapján történt, s bukaresti munkatársunk nem írta volna meg a patenta fixa szörnyű számadatait, ha azokat nem maga olvasta volna ki az aktákból. Azonban nincs kizárva, hogy ez a súlyos adó csak patenta fixa idea, ami a valóságban enyhébb lesz, mint a tervezetben. Ilyen terhet nem tudnának elviselni az érdekeltek, ezt odafönn is meg tudják, s akkor szándékosan csak nem fogják kivégezni a jó adóalanyokat.

ezek közül első sorban az, hogy ezek az államnak szállító gyárak üzemek nagyrészt leállították, ami az utolsó három évben duplájára, sőt háromszorosára emelte a munkanélküliek számát.

Az ország legnagyobb iparvállalata, a „Resica” nem fizet, mert az államtól nem képes megkapni követelését, sem pedig újabb megrendelésekhez nem juttatják hozzá. A szatmári „Unió” vagongyár, amely szintén több száz munkást foglalkoztatott, azért állította le üzemét, mert sem megrendeléseket nem kapott, sem pedig régi követeléseit nem egyenlítette ki az állam.

Románia gazdasági életének pedig legujabb szenzációja, hogy az ország egyik legnagyobb ipari üzeme, a „Prejmar” posztógyár likvidálni kénytelen, mert nem képes az állammal szemben fennálló követeléséhez jutni. Az üzembeszüntetés miatt hatalmas munkástömegek fognak az utcára kerülni. Nem is beszélünk azokról az erdélyi termelőkről és kereskedőkről, akik heteken keresztül izzadva loholnak a főváros utcáin és járandóságait követelik és amíg csak szimpla ígéretet kapnak a kifizetésre vonatkozólag, már addig tönkremennek.

Az ipar és kereskedelem tehát a legválságosabb napokat éli: egyik iparvállalat a másik után bukik el a krízis elleni harcban. Az államkincstár pedig fölünyesen ígérget.

Megígérte, hogy állami garanciával két milliárd lejt értékű ipari kötvényeket bocsátanak ki. El is készült a törvény, amely azonban a mai napig is csak papírformaként szerepel az állami okmánytárban. Ugyancsak „biztató ígéretként” felállították a törlesztési pénztárat, mely az állami hitelezőkkel kénykedve szerint alkudhat és amely, mindezekben csak fog fizetni, külön jövedelmekre tesz szert.

Mindezekben felül pedig a pénzügyminisztériumban felállították egy hármass bizottságot, amelynek jóváhagyása nélkül senkinek egy banit sem szabad fizetni. A bizottság felállításával teljesen megbénult az állami tartozások rendezésének apparátusa.

A pénzügyminisztérium az égető szükségletek teljesítése helyett bürokratikus intézkedésekkel védekezik, közben pedig a kifizetetlen milliók dagadnak, a nyugdíjasok éhezhalnak, a tisztviselők nyomora nő, az ipar és kereskedelem pedig, a munkanélküli statisztikák legnagyobb szegényére, — tönkremegy.

Seres Miklós

Grefier. Tessék az ottani pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályához fordulni; egyik ottani tisztviselő pontosan megmondja Önnek, mi a járandósága, legalább élőszóval is meg tudja világítani a helyzetet.

R. László. Sajnálattunkra, közelebbi címét nem tudjuk, de csak tessék az említett bécsi laphoz adresszálni, onnan majd eljuttatják.

Csikszeredei előfizető. Kellét választ kapnia, de most újra érdeklődünk, s az eredményt pár nap múlva megizenzük.

Sch. M., szavatai előfizető. Kényszeregyezséget kötött a hitelezőivel. Most hajtják be a kinnlevőségeket, hogy a megállapított arányban fizethessék vissza a betéteket. A részvények egyelőre nem értékesíthetők.

Óh, be szép vagy!... Dehogy szép, dehogy szép, rémesen gyöngye, mint a többi vers is.

A. M., Csik. Tessék megírni, milyen sorsjegyekről van szó, mert csak a számokat közölte velünk.

66097. sz. előfizető. Elkerülte b. figyelmét, mert annak idején izentünk. Most újra megízzetjük, mi van a sorsjeggyel?

SORSJEGYEKRŐL

K. I., Osdola. — F. I., Moreni. — D. I., Nagyszeben. — Iparművész. — Sz. S., Bufen. — Fortuna. — B. A., Tusnád. — W. A. — M. B., Hodod. — K. K., Szatmár. — B. Zs., Segesvár. Mentő-, ref., illetőleg zsidó sorsjegyeik nem nyertek. — B. E., Vulkán. Olasz vöröskereszt sorsjegye 41 lírát nyert.

Az összes bel- és külföldi sorsjegynyeménységjegyzékeket állandóan figyelemmel kíséri és kíváncsra felvilágosítást nyújt a B. L. olvasóinak a Széplaki Takarékpénztár Rt. Berettyószéplak. (Suplacul de Bărcău, jud. Bihor.)

JANUAR 20.

Református
Kórház
Sorsjáték

Egy MILLIÓS
főnyeremény
Két ötvenezres
öt huszezres
tíz tízezres
tíz ötezres
harminc háromezres

és még 8'száz kisebb összegű nyeremény. — A Református Kórház-sorsjáték az egyetlen, amely egy húzáson ilyen sok nagyértékű nyeremény elnyerésére nyújt esélyt. Sorsjegyek a bizományosoknál kaphatók, vagy 100 Lei beküldése ellenében a sorsjegyirodától (Cluj-Kolozsvár Str. Bratianu 51) megrendelhetők.

JANUAR 20.

Iskolák Egyesülétek

A Brassói Magyar Dalárda közgyűlése

Brassó, január 18.

Hét évtizede szolgálja Brassóban a magyar kultúra szent ügyét a Brassói Magyar Dalárda. Lelkes emberek, akik az élet sokszor elsodró hullámvérésében szenvednek és küzdenek, gyűlnek össze hetenként többször, hogy lerázva magukról a mindennapi életutasa porát, áldozzanak a dal muzsájának és építgessék a magyar kultúra világítótoronyát. Sokkal, nagyon sokkal tartozik magyar népünk ennek az egyesületünknek, de sajnos, nem nagy igyekezetet mutat arra, hogy háláját lerója és egységes felsorakozással biztosítsa a kiváló dalosgárda munkájának zavartalanását és sikerét. És ez a közöny sem lankasztja el a Dalárda energiáját, munkakedvét, törhetetlen kitartását, hanem öntudatosan és ingadozás nélkül végzi az önként vállalt nagy munkát, teljesíti a történelmi idők által reá rótt szent kötelességeket. Ott ragyog fölötté a reménység, hogy a magyarság mégis csak tudatára ébred annak, hogy mivel tartozik ennek az intézményünknek és keblére öleli, hogy aztán gondtalanul szentelhesse munkáját és lelkesedését a kultúra nagy ügyének.

Ez a Brassói Magyar Dalárda tegnap délután tartotta meg nagy érdeklődés mellett, rendes évi közgyűlését. A gyűlésen Szemlér Ferenc és Szabó Béni elnökök elnökölték. Szemlér Ferenc határozat megnyitóját után Szabó Béni vette át a gyűlés vezetését és kezdetét vette a napirend tárgyalása. Az elnökök és ellenőrző bizottság jelentése alapján a közgyűlés elfogadta a pénztári jelentést és költségvetést és megadta a felmentvényt a pénztárosoknak és ellenőrzőknek. Nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság Vermessy Sándor főtitkár nagy gonddal megalkotott évi jelentését, melyet jegyzőkönyvi köszönettel honorált a közgyűlés. A jelentés a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg Grünfeld Vilmosról, a B. L. tulajdonosáról, aki példátadó áldozatkészséggel karolta fel a Dalárda közérdekű ügyét. A Dalárda hálájának és elismerésének bizonyosságául a derék emberbarátot és kulturmunkást örökös tiszteletbeli tagjává választotta és kimondta, hogy ezen határozatot díszoklevélben foglalta fogják a kitüntetéssel közölni.

A közgyűlés egyhangú határozattal mondotta ki az alapszabályok szükségessé váltott módosítását. Ennek értelmében a dalárda pártoló tagjai ezentúl évenként két rendes előadásra két-két belépti jegyet kapnak díjtalanul.

A napirend utolsó pontját a tisztújítás képezte. Közfelkiáltással újból megválasztották a régi elnökök és alelnökök, valamint a többi főtisztviselők és az egész választmány.

A gyűlés berekesztése előtt Szabó Béni hálás köszönetét tolmácsolta mindazokkal szemben, akik a Dalárda érdekeit szolgálták és ezek között elismeréssel méltatta a B. I. önzetlen munkáját.

Este nyolc órakor háziestélyt tartott a Dalárda, hogy azon ünnepelje azon tagjait, akik az arany-, illetve gyémánt-lanttal lettek kiüntetve. Gyémánt-lantot kaptak Fuhrmann Jánosné és Tekoncia Jánosné, aranylantot: Pál András, Sükös József, Ráduly Kálmán és Kádár Irma.

— A BRASSÓI RÓM. KATH. NŐEGYLET IFJUSÁGI SZAKOSZTÁLYA a „Leány-Klub” folyó hó 23-án délután 5 órakor tartja közgyűlését a növekedési irodában, (Kolostor-utca 23.), melyre tisztelettel meghívja az érdeklődőket.

— ORSZÁGOS REF. KÓRHÁZNAP BRASSÓBAN. Tegnap Erdély reformátusai országos kórház-napot rendeztek, hogy ezzel egyfelől a kórház-szorsjáték eddigi eredménye miatt hálát adjanak az Urnak, másfelől pedig a létesítendő református kórház ügyének újabb propagandát csináljanak. Brassóban lélekemelő ünnepségek között zajlott le ez a nap. Dél előtt a belvárosi és Deresteyi-uti templomokban, délután a Gyár-uti imaházban és a cukorgyári telepen tartottak ünnepi istentiszteleteket, amelyeknek perselypénze mind a nagy cél szolgálatára szenteltetett. Délután 6 órakor művészi nivón álló vallásos estély volt a belvárosi templomban, amelyet zsufolási megtöltött a közönség. A vallásos estélyen nívós előadást Dániel Viktor református középiskolai rektorprofesszor tartott. Kiváló élvezetben részesítette a közönséget dr. Harmath Zoltán gyönyörű éneke, Nagy József orgonajátéka és szavalata, valamint Kovács Ágnes szavalata. Az orgonakísérettel elismerést Bojérné Hübner Margit szerzett.

*****

PÁRISI SZÍNFOLOTOK

Asszonyoknak

Ez a kis írás azoknak szól, akik még nem tartanak a kenyérproblémánál és akik gyűjtik azokat a bizonyos recepteket.

Bebotlottam egy párisi főző-iskolába, ott tanultam ezt a két receptet. Fő előnyük az, hogy gyorsan el lehet készíteni, pompás és sokba sem kerül.

A célnak megfelelő teremben, melynek falait ideális berendezésű modern konyhatermek, és régi mesterek festményei után kopírozott, szorgoskodó háziasszonyok képei függnek, egy emelvényen áll az előadó asztal és mellette a gáz-tűzhely. Rövid kommentárok után

és a szükséges anyagok pontos bemondása közben, az előadó már érelyesen gyurja, keveri az „Írók Szelet”-et és 12 perc múlva kész az ízletes harapnivaló. Tehát: Vegyünk, (ha van miből) tetszés szerinti nagyságu Gervais sajtot. (Fontos, hogy puha és nem erős sajt legyen.) Ennek fele súlyában vaját és a sajt súlyával egyezően lisztet, csöpp sőt. Gyorsan összegyúrní (minden folyékony elem: víz vagy tej hozzáadása nélkül) és fél centiméteres vastagságban kinyújtani. Főzés sár-gájával a felületet bekenni és tetszés szerint kockákat, vagy téglányokat vágni. Hozzáteszem, hogy a sütésben nem nőnek, hanem kisebbednek, tehát nem szabad őket túl kicsikre szabni. Alig 7—12 perc alatt, arany-színűre sül. Még melegen, sóval meghinteni. Kitűnő tea-sütemény, akár hidegen, vagy melegen tálalva.

Még egy „Marcipán” receptet adok, mely bármilyen cukorgyümölcs kombinációjával, nemcsak izléses nyálánkság, de szemnek is tetszetős. Vegyünk 125 gramm leforrázott, és legfinomabbra megdarált mandulát. Ugyancsak finomra tört 125 gramm porcukrot, egy evőkanálnyi meleg vizet, ugyanannyi „Kirsch” vagy más likőr ízet és egy kis kanálnyi rizs-lisztet. Mindezt alaposan összekeverni, amíg egyenletes, sima anyaggá nem válik. Két-három csöpp „Methylin kék” kozszódásával, erősen belegyúrova a masszába, szép zöld színűvé válik az anyag. (De tetszés szerint egyéb növényi színekkel is meg lehet festeni.) Most formáljunk apró gömböket és begyünk akár aszalt szilvát, cukorban eltett kajszint, vagy ikmagozott datolyát és az összegyúrt kis gömböket helyezzük el olyképpen, hogy a gyümölcs belsejét a marcipán adja. Az így módon formált édességeket cukormázzal vonjuk be. Ehhez 250 gramm porcukrot, egy deciliter vízzel, két kávéskanál ecettel fel teszünk főzni. (Olyképpen, hogy előbb a vizet, majd a cukrot, végül az ecetet öntjük bele.) Folytonos keverés mellett figyeljük, míg a cukor szálas lesz. Most egyenként márgolassuk be az elkészített marcipánokat és szárítás céljából egy márványlapra, vagy ennek híján olajozott tátra helyezzük, amíg teljesen ki nem hűlnek. Kis papírburkolatba téve, nagyon dekoratív hatású is.

MANDY ILONA

A magyar regényirodalom szenzációja

Szabó Dezső

Megered az eső

című regénye. — Az „ELSODORT FALU” folytatása. — Ára 163 Lei

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.

Népszinművek Műkedvelői előadásokra

Abonyi A betyár kendője
Géczi: Amit az erdő mesél
Géczi: Gyimesi vadírág
Szigligeti: A cigány
Tóth: A falu rossza
Rátkay: Felhő Klári
Erdélyi: Leánykérők
Győry: Nótás Kata
Berczik: Parasztkisasszony
Tóth Ede: A tolongó
Almásy: A tót leány
Lukácsy: A vereshajú

A felsoroltakon kívül is igen nagy választék van.

Egy-egy kötet ára 54.— lej

Portó 10 lej — Az összeg előzetes bektől dése ellenében szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud!

FRANCIA NYELVKÖNYV, kulccsal és ige-ragozási táblával. Írták: Dr. Hegedűs és dr. Latzkó. Ára kötve 163.— lej.
ANGOL NYELVTAN, kulccsal együtt. Írta: dr. Latzkó H. Ára kötve 163.— lej.
NÉMET NYELVTAN. Írta: Altai R. Kez-dőknek kulccsal. Kez-dőknek I. rész 163.— lej. Haladóknak II. rész 258.— lej.
OLASZ NYELVKÖNYV, kulccsal. Írta: dr. Honti R. Ára kötve 163.— lej.
Fenti könyvek a kiejtés megjelölésével, magántanulásra igen alkalmasak

Kaphatók és postán utánvétellel szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassó.

Zsaba

gyorsan enyhül

Sloan's Liniment bámulatosan gyors hatású. Ha masszírozás nélkül alkalmazzuk a fájó testrészre, a fájdalom eltűnik. Kísérlelje meg Sloan's Liniment-et zsába, rheuma, izom és idegfájdalom minden esetében. Milliók használják. **SLOAN'S LINIMENT** megoldja a fájdalmat. Egy üveg ára 75 Lei

HIRDETMEY

A Suseni—gyergyóújfalvi „Hangya” fogasztási és értékesítő szövetkezet felszámoló bizottsága felhívja az összes hitelezőit, hogy a szövetkezetnél fennálló követeléseiket a mai naptól számított 6 hónap alatt a kereskedelmi törvény értelmében, Bányász András felszámoló bizottsági tagnak írásban jelentésbe. Hat hónap után bejelentett követelések figyelembe nem vétetnek.

A Fogy. szövetkezet felszámoló bizottsága.

Ne az árat nézze, nem minden oncolálás egyforma

Vas oncolálásért 8 napi garancia!

Szakszerű vizondolálás, hajápolás és hál'festés. Manikűr! Pedikűr!

A. MOLNÁR

hölgyudrász, Brassó, Weisz Mihály-utca 21 sz.

A „Liliput” olvasólámpa

A „LILIPUT” OLVASÓLÁMPA egy igen praktikus, csinos és aránylag olcsó ajándéktárgy. Használható a könyv fedelére kapcsolva. Puhakötésű könyveknél néhány lapot összefogva, könnyen felkapcsolható, sőt a könyv kiolvasott lapjai is lefogalhatóak a lámpa kapcsával. A lámpa egy megfelelő hosszúságú vezetékkel és kontaktussal van ellátva. Ernyője minden irányban forgatható, miáltal a fényt tetszés szerint vetíthetjük, úgy szabályozhatjuk, hogy az kizárólag az olvasmányt világítsa meg. Az esetleg ugyanazon szobában tartózkodó többi személyeket a lámpa fénye nem zavarja.

HAZASTÁRSÁK a „Liliput” használata által nem zavarják egymást az alvásban és ezáltal megszűnteti a családban a mindennapos surlódásokat.

A „LILIPUT” lényegesen kevesebb áramot fogyaszt, mint a közönséges éjjeli szekrénylámpa és ezáltal igen hamar amortizálódik.

A „LILIPUT” az ágyban a legideálisabb olvasólámpa.

Villanygő gyanánt általában a gőmüvel, homályos Mignon-foglalatú, 15 Wattos ártól használják.

A „LILIPUT” OLVASÓLÁMPA ÁRA 260.— Lei és kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában (Kapu-utca 56—58 az udvarban)

SOOS ALFRED

női todrász, Brassó, Hirsch-utca 16.

Tartós hullámokban

speciális, fejmosás, manikűr, hál'festés és mindenféle hajmunkák. Kihullott hajat megveszek!

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznapi: egy szó 6. vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

ILIAN (Marosillyén) vasuti állomás közvetlen közelében HAZ VÉNDÉGLŐVEL, SZÁL-LÓDAVAL 350 ezer lejért eladó. Érdeklődők forduljanak a jelenlegi vendéglőshöz „Restaurant Gara”. 16594

CSOKOLÁDEGYÁR kakao-babhoz komplett berendezéssel, Bánáthban jól bevezetve, eladó. Készpénzforgalom, kintlevőségek nélkül. Szükséges tőke 800.000—1.000.000 lej. Cukoradók-kedvezmény. Ajánlatok „Részvény” jellegére Rudolf Mosse, Timisoara-i ügynökséghez kértetnek. 16591

A brassói vasuti vendéglő bérbe venne speciális jégvermet. 16575

Allást keres

Vas-, műszaki-, gépkerskedelmi-utazó hasonszakmákban, vagy belső teendőkre is állást keres. Cím a kiadóban. 16514

Fuchs fogorvos (20 évi párisi praxissal), Bukarest, BEREZEL 35. Díjtalan kezelés, foghuzás. 16580

Szerényigényű középkorú nő házvezetőnői állást keres. „Vidéki uriház” jellegére a brassói kiadóban. 16590

Érettségizett gépirónó irodai alkalmazást keres. Ajánlatokat e lap kiadóhivatalához „Szorgalmas” jellegére kérek. 16592

Vegyes

LEIPZIGI MINTAVASÁRUA megbízásokat vállal technikailag képzett fiatalember. Cím 16419 szám alatt a brassói kiadóban.

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej, utánvétellel 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdávalatának kiadása és cikkei: nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)
MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dési Str. S. Barnabiu 10. (Oszán Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalariilor 7. (vitt Timár-utca) (Neumann Ignác). Marosvásárhely: Benjámín Árpád Str. Bereria 1. (Sörház-ú) — Nagyszeben: Strada Cur-nului 13. (Szigetváry László) — Szalmár: Csokonai-ú 10. (Váradi József) — Ujvarhely megye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-ú. 31. (Varró Elek). — Szilágyos nyíró: (Heller Ernő) Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dienes József.)

Központi szervezők: pénzügyi jogossággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.